Nr. 5. Kraków, dnia 31 maja 1930 r. Rocznik LI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 3 Zł., z opłatą pocztową o 50 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń“.

Inż. KAROL ROLLE.

SPRAWOZDANIE

z działalności Komitetu Rozbudowy m. Krakowa za rok 1929.

1. Wstęp.

Z powodu ciężkiego stanu rynku pieniężnego, ruch budowlany w Krakowie w r. 1929, tak pięknie zapowiadający się w r. 1928, nie przybrał większych rozmiarów i raczej ograniczył się przeważnie tylko do wykończania budowli rozpoczętych w poprzednich latach. Komitet Rozbudowy nie mógł podsycić tego ruchu, nie dysponował bowiem corocznie przyznawanym kontyngentem kredytów budowlanych mimo, że w licznych przedkładanych władzom centralnym memorjałach i zestawieniach statystycznych przedstawiał ciężkie położenie m. Krakowa pod względem mieszkaniowym i wykazywał konieczność zwiększenia kredytów budowlanych, przyznawanych dotąd w niewystarczającej mierze.

Mimo, że jeszcze w reskrypcie Ministerstwa Skarbu z dnia 30 listopada 1928 r. Nr. Dz. II. 4.530/4, nadesłanym do tutejszego Magistratu w odpowiedzi na jeden z memorjałów, zapowiedziano uruchomienie Państw. Funduszu Budowlanego w r. 1929 i podział kwot pomiędzy miasta zgodnie z art. 17 rozp. Prez. Rzplitej o rozbudowie miast, to jednak normalny przydział kredytu faktycznie nie nastąpił. Ministerstwo Skarbu w następnie nadesłanym tu reskrypcie z dnia 23 maja 1929 r. Nr. Dz. II. 2.522/4 podało do wiadomości, że kredytowa akcja budowlana w r. 1929 ograniczy się jedynie do dalszego finansowania budów rozpoczętych, poprzednio przez Bank Gospod Kraj. finansowanych. Zarządzenie to, które miało na celu doprowadzenie do ukończenia budowli poprzednio kredytowanych przez Bank Gosp. Kraj. bądź z funduszów państwowych, bądź z funduszów własnych, był dużym ciosem dla ruchu budowlanego w Krakowie.

Skutkiem ograniczenia przez Ministerstwo kredytu budowlanego tylko dla budów, już poprzednio finansowanych przez Bank Gosp. Kraj., bardzo wielu z petentów, których budowy nie były finansowane przez powyższy Bank, znalazło się nagle w ciężkiem położeniu finansowem. Nie mając dostatecznej gotówki na dalsze prowadzenie budowy, zmuszeni zostali albo do zaciągania krótkoterminowego, a tem samem drogiego kredytu, który w kosztach budowy i kalkulacji czynszowej znacznie zaważyć musi, albo też zmuszeni zostali przerwać budowę, względnie prowizorycznie ją zakończyć.

W podobnej sytuacji znalazło się również 27 petentów, którym Komitet Rozbudowy uchwałą jeszcze z dnia 21 września 1928 zawnioskował udzielenie pożyczek na łączną sumę 1,175.000 zł., a czego nie zrealizowano wówczas z powodu wyczerpania kontyngentu kredytów, przeznaczonego na rok 1928 i wstrzymania przez centralę Banku Gospod. Kraj. wydawania kwot z funduszów własnych na cele budowlane, o czem wspomniałem w poprzedniem sprawozdaniu za rok 1928. W razie przyznania normalnego kontyngentu kredytów na rok 1930, trzeba będzie przedewszystkiem zrewidować powyższą uchwałę z dnia 21 września 1928 roku. Zaznaczam przytem, że na skutek uchwały Rady miasta z dnia 7 czerwca 1929 r. wniesiony został do Ministerstwa Skarbu memorjał w sprawie wydania odpowiednich zarządzeń doraźnych, koniecznych w celu uratowania bieżącego sezonu budowlanego dla akcji budowy mieszkań w mieście Krakowie, zagrożonej skutkiem ograniczenia kredytów w roku 1929. Między innemi przedstawiono, że należałoby dążyć, aby przedewszystkiem te osoby, którym zapewniono uchwałą z dnia 21 września 1928 r. otrzymanie pożyczek, otrzymały je rzeczywiście z Państw. Funduszu Rozb. w jak najkrótszym czasie, co można osiągnąć, o ile podwyższenie kontyn-

gentu kredytów budowlanych przeznaczonych dla miasta Krakowa w roku 1929 jest niemożliwe, przez wydanie przez Bank Gospod. Kraj. promes na ogólnych warunkach z tem, że realizacja nastąpi z wiosną 1930 roku z państwowego już kontyngentu kredytów budowlanych. Budujący, posiadając taką promesę, może nietylko wystarać się łatwiej o tymczasowy kredyt w Kasach oszczędności lub w innych instytucjach finansowych i u osób prywatnych, ale przypuścić należy, że także przedsiębiorcy budowlani zakredytują wykonanie reszty robót, przez co budowy będą mogły być wykończone i sezon budowlany nie będzie stracony. Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 29 lipca 1929 r., odnośnie do powyższej propozycji, odpowiedziało, że nie może zgodzić się na dyskontowanie w chwili obecnej ewentualnych możliwości kredytowych 1930 roku, a tem samem nie może wyrazić zgody na wydawanie już obecnie przez Bank Gospod. Kraj. promes, realizacje których miałaby miejsce na wiosnę 1930 r. z normalnego kontyngentu pożyczek budowlanych, który zostanie dla m. Krakowa na rok 1930 określony.

2. Kredyty budowlane.

Na akcję budowlaną w roku 1929 w mieście Krakowie nie został wyznaczony z góry normalny kontyngent kredytów budowlanych, jak to miało miejsce w poprzednich latach. Przydział kredytów następował w ratach, począwszy od miesiąca maja 1929, przyczem wysokość tych rat zależała od Banku Gospod. Kraj., który, mając w ewidencji finansowane przez siebie budowy, przydzielał kredyty z dotacyj przeznaczonych na całe Województwo Krakowskie. Miastu Krakowowi przydzielona została w ten sposób w przeciągu całego r. 1929 łącznie kwota 609.900 zł., którą Subkomitet na 4 posiedzeniach rozdzielił pomiędzy 17 petentów. Przydział kredytów budowlanych na rok 1929 został jednakże faktycznie zwiększony o kwotę 100.000 zł. skutkiem wypłacenia przez Bank Gospod. Kraj. jednemu z petentów pożyczki w tej wysokości na wniosek Komitetu Rozbudowy z dnia 21 września 1928 początkowo z własnych funduszów Banku, a następnie z kredytów ulgowych. Łącznie więc suma przyznanych miastu Krakowowi kredytów wyniosła kwotę 709.900 zł. Kwota ta nie zaspokoiła potrzeb kredytowych nawet tych osób, których budowy były finansowane poprzednio przez Bank Gospod. Kraj. Z powyższej kwoty wykończono w r. 1929 budów 12, na ukończeniu jest 4, nie zostało zaś ukończonych 5 budów.

3. Posiedzenia.

Posiedzeń Komitetu względnie Subkomitetu odbyło się w ciągu 1929 r. 5. Na pierwszem posiedzeniu Komitet Rozbudowy przyjął między innemi do wiadomości sprawozdanie z działalności Komitetu za rok 1928. Dalsze 4 posiedzenia odbyły się w dniach 29 maja, 10 lipca, 3 października i 2 grudnia, na których Subkomitet stosownie do wielkości przydzielonych dotacyj, podejmował uchwały przyznające pożyczki wyłącznie na dokończenie budów finansowanych poprzednio przez Bank G. K. i to przeważnie w ramach uchwał Komitetu, powziętych w r. 1928, a niezrealizowanych wówczas z powodu wyczerpania kontyngentu kredytów budowlanych. Zestawienie udzielonych pożyczek znajduje się w załączonym wykazie.

Nadto na posiedzeniu w dniu 2 grudnia Subkomitet uchwalił, przychylając się do życzenia Banku Gospod. Kraj. Oddział w Krakowie, zgodzić się, aby udzielone poprzednio przez Bank bez zgody Komitetu z własnych funduszów krótkoterminowe pożyczki a) dla Zgromadzenia S. S Miłosierdzia w sumie 200.000 zł. na budowę domu leczniczo-mieszkalnego i przebudowę domu przy ul. Juljusza Lea, b) dla Majera i Reginy Pomeranzów w sumie 90.000 zł. na przebudowę na małe mieszkania koszar kawaleryjskich przy ul. Księcia Józefa w dzielnicy XIII. — zamienione zostały na pożyczki długoterminowe, z ulgami przewidzianemi rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast, pod warunkiem, iż wniosek powyższy w żadnym razie nie obciąży przysługujących miastu Krakowowi kontyngentów.

4. Zapotrzebowanie kredytów budowlanych.

Skutkiem ograniczenia kredytów budowlanych tylko do budów poprzednio finansowanych przez Bank,

a) zmniejszył się znacznie w roku 1929 wpływ podań o przyznanie pożyczek, a mianowicie wpłynęło tylko 26 podań,

b) zrezygnowało formalnie z załatwienia wniesionych podań w roku 1928, a nawet w roku 1929 — 16-tu petentów.

Podań niezałatwionych dotąd, które oczekują swej kolei, jest 81, na łączną kwotę 6.000.000 zł., z czego

a) na zupełne wykończenie budowli finansowanych poprzednio przez Bank potrzebną będzie kwota 1,560 000 zł.,

b) na budowę, względnie wykończenie już rozpoczętych, a dotąd nie finansowanych przez Bank budów potrzebna będzie kwota 4,500.000 zł.

Zaznaczyć należy, że ostatnio wymieniona kwota nie może dawać obrazu rzeczywistego zapotrzebowania kredytów budowlanych w mieście Krakowie, albowiem z powodu wstrzymania w roku 1929 kredytów na budowy dotąd niefinansowane, budujący nie wnosili do tutejszego Komitetu Rozb. podań o przyznanie pożyczek w takiej liczbie, jakby wymagała tego rzeczywista i istotna potrzeba.

Zakończenie.

Pomimo małych funduszów, które Komitet Rozb. miał do dyspozycji, agendy Komitetu były ożywione. Zgłaszało się wiele stron, wnoszono podania i badano ciągle postęp robót prowadzonych przy pomocy Komitetu Rozb.

Biuro Komitetu składało się z 4-ch urzędników Magistratu, którzy poza swemi normalnemi obowiązkami zajmowali się agendami Komitetu. Ilość ta zmniejszyła się we wrześniu 1929 r. do liczby 3.

Poza tem w tym czasie zmieniło Prezydjum m. znawcę technicznego.

Dla dokładnej orjentacji w kwestji rozbudowy miast Gmina abonuje pisma fachowe i sprowadza bardziej wartościowe publikacje.

Jest też gmina członkiem i bierze udział w zjazdach stowarzyszeń międzynarodowych, zajmujących się kwestją rozbudowy miast.

Z zjazdów wspomnianych najważniejszy był Międzynarodowy Kongres Mieszkaniowy w Rzymie. Odbył się on

staraniem Międzynarodowego Związku dla spraw mieszkaniowych i rozbudowy miast we wrześniu 1928 r. w Rzymie, Neapolu i Medjolanie. Wzięła w nim udział także Gmina miasta Krakowa przez delegata p. Dra Ryszarda Reinera, naczelnika Wydziału gospodarczego Magistratu i członka Komitetu Rozbudowy m. Krakowa.

Poniżej podaję sprawozdanie z obrad zjazdu.

I. Referaty.

Z początkiem 1929 roku ustalił Związek program Kongresu i rozesłał go członkom i instytucjom. W odpowiedzi wpłynęły z Anglji, Austrji, Bułgarji, Czechosłowacji, Danji, Estonji, Finlandji, Francji, Hiszpanji, Holandji, Indyj, Jugosławji, Łotwy, Niemiec, Norwegji, Polski, Rumunji, Stanów Zjedn. Ameryki Północnej, Szwajcarji, Szwecji, Węgier i Włoch 52 referaty (papers, rapports, relazioni, Vorberichte) w języku angielskim, francuskim, niemieckim i włoskim. Referaty te wydrukowano w jednym tomie i rozesłano uczestnikom przed Kongresem. Oprócz tego rozdano już podczas Kongresu dwie broszury z Polski, a mianowicie: Dra Józefa Zawadzkiego z Warszawy p. t. „Projekt sfinansowania budownictwa mieszkaniowego w Polsce" (w jęz. włoskim, francuskim i polskim), oraz Dra Józefa Muczkowskiego z Krakowa p. t. „Méthodes d'aménagement pour expansion des villes anciennes et historiques en Pologne — La ville de Cracovie (Kraków)". Ten ostatni artykuł o Krakowie wydrukowano staraniem Gminy m. Krakowa.

Zagadnienia i treść referatów przedstawia się w streszczeniu, jak następuje:

1) Finansowanie mieszkan dla robotników i stanu średniego ze szczególnem uwzględnieniem dostarczenia kapitału.

(14 referatów).

Przed wojną banki, towarzystwa ubezpieczeń, kasy oszczędności, fundusze pensyjne itp. udzielały przedsiębiorcom prywatnym i stowarzyszeniom użyteczności publicznej kapitału, potrzebnego do budowy domów. Kapitał ten dawano na hipotekę w rozmaitym zakresie, n. p. do 75% wartości w Finlandji, do 50—60% w Stanach Zjednoczonych A. P., gdzie jednak były specjalne instytucje dla hipotek dodatkowych. Pomimo tego stanowiska czynników prywatnych istniała także pomoc władz publicznych. Mianowicie w Hiszpanji od 1911 roku wstawiano do budżetu pewną kwotę na subwencje dla domów, wybudowanych w ciągu roku, na Węgrzech od roku 1908 domy wzniesione przez gminę m. Budapesztu wolne były od danin gminnych i państwowych aż do osiągnięcia ekonomicznego czynszu, w Holandji ustawa z roku 1901 przewidywała zaliczki państwowe za niskiem oprocentowaniem. Wojna światowa spowodowała wielkie trudności. W Stanach Zjednoczonych A. P., Finlandji, Włoszech łatwo jest o otrzymanie funduszów na pierwszą hipotekę, natomiast natrafia się na trudności przy drugiej hipotece. W Niemczech oprocentowanie pierwszej hipoteki jest tak wysokie, że budowę umożliwia tylko pomoc państwa i gmin, które udzielają kredytów na drugą hipotekę z t. zw. „Wohnbausteuer". Na Łotwie także koszty budowy i odsetki są bardzo znaczne. Na Węgrzech różnica między czynszami z nowych i starych domów wpływa ujemnie na akcję budowlaną. W Holandji i Szwajcarji natomiast łatwo uzyskać pożyczkę na drugą hipotekę. Anglja ma dosyć kapitału na budowę, ale później należy obawiać się trudności.

Naogół stwierdzić trzeba brak kapitału budowlanego i to — jeżeli wolno tak powiedzieć — pod względem przedmiotowym i podmiotowym. Mianowicie odczuć się daje nietylko niedostatek pieniądza, ale także niechęć inwestowania na cele mieszkaniowe. Stare domy bowiem podlegają ochronie lokatorów, koszty zaś nowych są tak wielkie, że ekonomiczne czynsze przechodzą wprost możność płacenia mieszkańców i dlatego powstaje ryzyko oprocentowania włożonego kapitału.

Autorzy referatów podają różne środki zaradcze. I tak S. Michalescu (Rumunja) proponuje porękę państwa dla pożyczek udzielanych stowarzyszeniom, V. Smetanin (Estonja) uzgodnienie działalności państwa, władz miejscowych i spółdzielni przez utworzenie organizacji centralnej dla udzielania kredytów pod gwarancją państwa. Dr. Kämper i Dr. Wildermuth (Niemcy) wskazują na potrzebę poręki państwowej dla pożyczek, oraz przyczynienia się do pokrycia odsetek. W. H. Legh-Smith (Anglja) radzi poprzeć działalność budowlano-mieszkaniową władz miejscowych zapomocą bezprocentowych pożyczek państwowych, a fundusze zebrać z oszczędności krajowych, poczynionych w drodze zmniejszenia kosztów urzędów i ograniczenia zbrojeń. P. Dreyman (Łotwa) jest za podniesieniem czynszów i podatku lokatorskiego, z którego dochód powinien być użyty na oprocentowanie i spłatę kapitału przy nowych domach. O. Wildner (Węgry) uważa za konieczną pomoc państwa i gmin przy budowie mieszkań, między innemi w drodze pożyczek gminnych i państwowych na dogodnych warunkach i przy długoletnim uwolnieniu od podatków. Ch. Hennessy (Stany Zjednoczone A. P.) i A. Block (Anglja) zwracają uwagę na użyteczność związków budowlanych.

Ostateczne wnioski streszczają się w dwóch stanowiskach: a) budowy mieszkań podejmą się władze miejscowe, pobierając czynsze niżej własnych kosztów, co jednak sparaliżuje inicjatywę prywatną i budzi obawę, czy władzom tym wystarczą na długo potrzebne środki, b) albo też państwo w drodze ustawowej zrówna czynsze w starych domach z wysokiemi czynszami za nowe mieszkania, co zachęci wprawdzie do budowy przedsiębiorców prywatnych, ale będzie połączone za zniesieniem ochrony lokatorów.

2) Budowa grup domów mieszkalnych we wielkich miastach.

(14 referatów, w tem 1 Inż. Juljusza Zaleskiego, radcy Ministerstwa Robót Publicznych).

Aczkolwiek dom jednorodzinny jest więcej pożądany, mimoto z obecnych stosunków wynika konieczność budowy grup domów wielomieszkaniowych. — P. Wolf (Niemcy) słusznie zauważa — że nowoczesny dom piętrowy różni się od dawnych domów koszarowych. Co do położenia, to autorzy referatów radzą budować wspomniane domy w środku miasta, przy ulicach szerokich i w dzielnicach spokojnych dla stanu średniego, a dla robotników na obszarach tańszych, przyczem środki przewozowe i t. p. powinny być w pobliżu. Wskazane jest dalej, aby poszczególne pomieszczenia miały zapewniony dopływ promieni słonecznych. Domy wolno-stojące są lepsze, niż budowane zwarto, tych ostatnich nie należy budować zbyt

wysoko. Wielki nacisk kładą autorzy referatów na zakładanie ogródków.

Ilość piętr zależy od stosunków miejscowych. Łączy się z tem wprowadzenie windy, co podnosi koszty. Ilość mieszkań ma być tak projektowana, aby zbyt wiele mieszkań nie korzystało z tego samego dostępu (nie więcej, niż cztery mieszkania na jednem piętrze). Położenie ubikacyj powinno umożliwiać dobre ich przewietrzanie. Korytarzy należy unikać. Kuchnie najlepiej urządzić w małej ubikacji, przylegającej do mieszkań, natomiast klozety w oddaleniu, zmniejszając do minimum ich powierzchnię. Każde mieszkanie powinno mieć komorę przechowawczą (spiżarkę), a małe mieszkania także wmurowane meble.

Domy wielorodzinne muszą być zaopatrzone w urządzenia pomocnicze, jak pralnie i łazienki (przy małych mieszkaniach tusze).

Domy takie nie nadają się dla rodzin z licznemi dziećmi, z wyjątkiem parteru i części słonecznych. Dla takich rodzin wskazane są raczej domy jedno-rodzinne na obwodzie miasta.

Inż. J. Zaleski podkreśla, że wojna zmniejszyła stan mieszkań o 20% w Polsce. Rząd więc popiera budowę domów wielorodzinnych przez związki, oddając tanio grunty i udzielając pożyczek. Ulgi te dotyczą mieszkań do 4-ch pokoi. Tereny budowlane powinny się znajdować blisko, lecz nie przy samych ulicach głównych. Ulice te zaś powinny o ile możności rozciągać się w kierunku od wschodu ku zachodowi tak, aby fasady domów skierować na południe i północ. Unormowanie przynależności, jak drzwi, okien, pieców i t. p., umożliwia tańszą budowę. Koszty wspomnianych domów w Polsce wynoszą około 60 zł. za metr kubiczny.

3) Ponowne urządzenie starych i historycznych miast odpowiednio do nowoczesnych warunków.

(9 referatów).

Wywody autorów referatów ześrodkowują się w 5-ciu głównych punktach.

a) Traktowanie centrum miasta. W miastach, które zmieniły swe centrum, lub zbudowane są na wzgórzach, albo też tworzyły się z odrębnych dzielnic nie należy tamować tradycyjnego rozwoju, ograniczając się do ochrony starych dzielnic. Natomiast w miastach, założonych koncentrycznie z ulicami dośrodkowemi, należy urządzić ulice obwodowe, a usunąć z obszaru historycznego druty telefoniczne i tramwaje, pomniki zaś i budynki stare wyodrębnić. Całkowite przekształcenie środka miasta dopuszczalne jest tylko wtedy, jeżeli centrum to niezawiera niczego interesującego, ani nie odpowiada wymaganiom zdrowotnym.

b) Wyodrębnienie zabytków. Należy je oddzielić urządzeniami ogrodowemi, uwolnić od późniejszych przybudówek i dbać, aby z niemi harmonizowały nowe budynki.

c) Arterje komunikacyjne. Przy urządzaniu nowych ulic w starych dzielnicach należy postępować ostrożnie i znosić tylko małowartościowe budowle. Dawne cenne budynki i ich otoczenie i ogólny charakter dzielnicy trzeba zachować.

d) Wolne przestrzenie, jak ogrody, kwietniki, pasy zieleni koło dawnych wałów i t. d, podnoszą urok starych dzielnic.

e) Środki finansowe. Zwyczajnie gminy nabywają grunty nie tylko pod ulice, ale i pod budowę. Chodzi jednak o grunty możliwie jeszcze surowe. Umożliwia to urządzenie miasta według jednolitego planu, a przytem dochód z przyrostu wartości pokrywa w całości, lub w części koszty wywłaszczenia, względnie wykupna.

4) Metody rozbudowy miast dla ekspansji miast ze szczególnem uwzględnieniem miast starych i historycznych.

(13 referatów i wspomniany referat Dra Muczkowskiego).

a) Miasta rozwijały się dotychczas zwyczajnie wzdłuż dróg lądowych i wodnych. Fortyfikacje stanowiły naogół utrudnienie tego rozwoju. Miasta włoskie rozszerzały się w ostatnich 50-ciu latach w sposób równomierny i nieprzerwany, bez ograniczenia ze strony rządu, dążąc do rozwoju nie monocentrycznego, lecz promienistego przez przyłączanie samodzielnych jednostek, oddzielonych wolnemi przestrzeniami. Budapeszt powstał z trzech miast, co wpływa nawet na przyszłe projekty. Pierwszy plan rozbudowy Sofji opracowała w roku 1892 komisja międzynarodowa według najlepszych ówczesnych zasad rozbudowy miast, przewidując sieć ulic prostokątnych, oraz zewnętrzny pas przestrzeni wolnych. Rozbudowa miast angielskich przedstawia się mniej logicznie, gdyż odczuły one skutki rewolucji przemysłowej wcześniej, niż inne kraje. W Czechosłowacji cenne budowle historyczne i perspektywy ulic chronione są przez budowę łuków (arkad) i przejść (pasaży), gdy trzeba tworzyć nowe drogi w śródmieściu. Kraków obejmuje najstarszą część, otoczoną plantami, dalej pierwszy pierścień gmin przyłączonych w w. XIX. i drugi pierścień gmin, wcielonych w latach 1900—1915.

b) Ekspansja miast w przyszłości uwzględniać musi przedewszystkiem stosunek ich do okolicy, oraz wszystko to, co jest dla pewnego miasta charakterystyczne i odpowiada jego indywidualności. Należy przytem unikać przecinania starych dzielnic nowemi ulicami, a w razie trudności komunikacyjnych urządzać tam przejścia i ulice podziemne. Projekt rozbudowy Berna przewiduje nawet utworzenie centrum hadlowego poza starem miastem. A. Bjerre (Danja) radzi zakładać dwie kategorje ulic, jedne prowadzące do środka miasta, aby ułatwić powstanie wielkich ośrodków na przedmieściach i drugie, przeznaczone tylko dla komunikacji przedmieść. Wolne przestrzenie mogą przybrać formę zielonego pierścienia naokoło miasta, lub też promienistych, klinowych obszarów. Dla ułatwienia proponuje J. Stübben (Niemy) 4-ry typy dróg w wielkich miastach — a mianowicie: drogi samochodowe (autostrade), drogi dla komunikacji miejskiej, ulice dla dzielnic mieszkaniowych i uliczki jedynie dla pieszych. Prof. Chiodi (Włochy) kładzie nacisk na jasne rozróżnienie zasadniczych funkcyj pewnych typów ulic i dróg komunikacyjnych (dla miasta, przedmieścia i kraju), podając jako przykład „autostrade" drogi samochodowe, R. Heiligenthal (Niemcy) uważa ulicę okrężną wtedy za użyteczną, kiedy otacza mały obszar i może służyć do promienistego rozdziału ruchu. O. Fierlinger i M. Urban (Czechosłowacja) zalecają drugą ulicę okrężną przy rozwijających się miastach o 1,000.000 mieszkańcach. Fr. Mussil (Austrja) ostrzega przed zbyt wysokiemi budynkami w cetrum, gdyż powodują wielkie trudności komunikacyjne w starych miastach. P. Abercrombie (Anglja) widzi polepszenie sto-

sunków komunikacyjnych w utworzeniu miast satelitów przemysłowych, któreby codzienny ruch do miasta doprowadzały i z niego odprowadzały.

Wreszcie autorzy referatów wskazują na potrzebę odpowiedniej polityki gruntowej, aby zapobiec nadmiernej drożyźnie gruntów w związku ze wzrostem ruchu, oraz na konieczność omijania starych dzielnic przez główne arterje komunikacyjne, przyczem nowe budynki powinny być dostosowane do sąsiednich, zwłaszcza co do wysokości.

Znamienne jest twierdzenie prof. T e a l d i (Stany Zjedn. A. P.), że w kraju demokratycznym zapatrywanie ogółu wyprzedzać musi ustawy i projekty rozbudowy miast, wobec czego należy naród odpowiednio wychować; bez poparcia bowiem publiczności urbanista nie może spodziewać się dobrego wyniku.

5) Rozwój Rzymu i Medjolanu.

(2 referaty).

Oprócz powyższych 4-ch tematów ogólnych, poruszono także zagadnienia specjalne, dotyczące dwu miast włoskich, ze względu na kraj, w którym Kongres się odbywał.

a) Rzym rozwijał się z p o c z ą t k u bez planu. Pierwsze znane nam plany i zasady rozbudowy pochodzą z I go wieku przed nar. Chr. oraz z I-go po nar. Chr. Program budowlany polegał na decentralizacji i podziale na strefy. — Środek około forum wolny był od ruchu kołowego i był używany na zgromadzenia, uroczystości i t. p. — Na Suburra i Transtevere rozciągały się wielkie dzielnice miejskie, zwarcie zabudowane, Na Campo Marzio wznosiły się budowle publiczne, na wzgórzach Viminal i Esquilin rozsiane były wille patrycjuszy, a w Ostji znajdował się port i dzielnica handlowa. Z upadkiem państwa rzymskiepo zniszczały wielkie wodociągi i ulice regulujące rozwój Rzymu, a miasto samo obejmowało w średniowieczu zmniejszoną ludność koło Kapitolu i Tybru.

Nowy okres rozwoju przypada na czasy odrodzenia, kiedy za papieży: Sykstusa V., Aleksandra VI. i Juljusza II. przeprowadza się nowe plany, zakładając z obu stron mostu św. Anioła wachlarzowatą sieć ulic, łącząc podmiejskie ośrodki i zapewniając piękny widok na obeliski i budynki publiczne.

Okres Napoleoński obiera sobie za cel odkopanie zabytków. Po roku 1870 postanowiono rozbudować nowożytny Rzym na południowy wschód, lub na północ od starego, ale stanęły temu na przeszkodzie względy polityczne i zdrowotne (malarja). Musiano uciec się do kompromisu, przyczem wykopaliska wstrzymywały rozwój miasta.

Okres Mussoliniego przynosi poszanowanie dla zabytków i starych dzielnic, a z drugiej strony pomnaża siły gospodarcze i dąży do śmiałego rozwoju nowożytnego miasta.

Doświadczenia z dziejów Rzymu dadzą się streścić w zasadzie, że zamiast mieszać rozwój dawny z nowym należy popierać rozbudowę nowych ośrodków na przedmieściach tak, aby stara i nowa część miasta istniały obok siebie bez wzajemnej szkody. Jeżeli zachodzi konieczność stworzenia nowej arterji komunikacyjnej w starej dzielnicy, trzeba o ile możności zachować charakter miejscowy. Nie należy mimoto przez fałszywą cześć dla zabytów powiększać wolnych przestrzeni, które otaczają te zabytki. Nie powinno się jednak blisko zabytków wznosić nowych budynków. Pomniki bowiem przeszłości powinny panować swoim stylem i linją nad grupą starych, skromnych domów, a nie być usunięte w cień z powodu sąsiedztwa wielkich gmachów nowoczesnych, albo zmiany środowiska, gdzie powstały. O ile pewne zmiany są nieuniknione, należy przynajmniej wystrzegać się burzenia na wielką skalę, a zamiast tego poprawić stosunki higjeniczne i architektoniczne przez odrestaurowanie objektów.

b) Medjolan stanowi punkt węzłowy dróg alpejskich i dlatego był zawsze węzłem obrotu handlowego między Włochami a krajami z drugiej strony Alp. Z tego powodu stracił on rychło kształt kwadratowy, podyktowany względami wojskowemi i począł rozwijać się w formie promienistej wzdłuż dróg handlowych i dróg łączących sąsiednie obszary. Ujemnem następstwem tego był brak harmonji pomiędzy częścią środkową a przedmieściami, jak również niedostateczna komunikacja między temi przedmieściami.

Po zamianie sąsiednich bagien na grunty rolne, Medjolan posuwa się ku północy, wchłaniając stopniowo różne ośrodki miejskie, a w przyszłości rozwijać się będzie w pięknej okolicy Monzy. Wspomnieć trzeba też o założeniu Piazza del Duomo z ulicami i Galleria Vittorio Emanuele, co zmieniło topograficznie centrum miasta. Mimo jednak nizinnego, korzystnego położenia, co sprzyja rozbudowie, miasto jest przeludnione, zwłaszcza w niektórych częściach, a brak połączeń i publicznych środków komunikacyjnych utrudnia opracowanie planu regjonalnego z miastami-satelitami. Nad przygotowaniem planu miasta, jako organicznej całości, rozpoczęto pracować w roku 1807, potem w latach 1866 i 1888. Generalny plan zatwierdzono w roku 1912. Nowe potrzeby w okresie faszyzmu spowodowały ogłoszenie konkursu narodowego na plan rozbudowy m. Medjolanu. Pierwszą nagrodę otrzymał elaborat Pietra Portaluppiego i Marca Semenzy. Projektuje on bezpośrednią komunikację dzielnic między sobą z dworcem centralnym, stworzenie sieci nowych ulic, odpowiadających nowoczesnemu ruchowi, założenie placów koło Piazza del Duomo, lub wzdłuż dawnych wałów hiszpańskich celem uregulowania ruchu, oraz tworzenie ośrodków drugorzędnych i przebudowanie dzielnic niezdrowych, wykonanie ulic głównych, łączących ośrodki drugorzędne i zamiejskie, wreszcie uzgodnienie planu miasta z planem regjonalnym, regulującym strefy przemysłowe.

6) Konieczność badań w dziedzinie rozbudowy miast.

Zagadnienie to rozważa I. G. G i b b o n nie w tomie referatów, lecz w drugim zeszycie, obejmującym sprawozdania generalnych referentów. Autor uważa za konieczne, aby urbanista poznał nietylko artystyczną stronę swego zawodu, lecz także naukową. Odnośną dziedzinę wiedzy możnaby nazwać geografją społeczną. Obejmuje ona znajomość stosunków, które wywierają wpływ na ludzi w miastach i na wsi i dzięki którym da się zużytkować grunt dla dobra gminy. Dotyczące problemy trzeba rozpatrywać łącznie a nie oddzielnie. Autor wymienia ich kilka, jak wynagrodzenie szkód, wynikających dla osób prywatnych z uchwał (postanowień) gminy (np. wynagrodzenie za grunt na cele publiczne, postępowanie z małymi właścicielami, których grunty potrzebne są do urzeczywistnienia wielkiego projektu n. p. lex Adickes,

normy dla wymiarów gruntów, potrzebnych dla przemysłu, handlu, odpoczynku i t. p., urządzenie i rozszerzenie nowych dróg, rozważenie kwestji, od czego zależy korzystne położenie miast i ich pomyślny rozwój, oraz jak można rezerwować tereny dla ich ekspansji, zapewniać ułatwienia transportu i robocizny, wreszcie ustalenie kryterjów, co to jest urbanista. Autor uważa ten zawód w Anglji za nowy i proponuje, aby każde stowarzyszenie rozbudowy miast miało sekcję, któraby zajęła się badaniami, zachęciła do tego odpowiednie ciała łącznie z uniwersytetami i o ile możności spowodowała powstanie osobnej organizacji, zaopatrzonej w środki dla osiągnięcia swych celów.

II. Obesłanie Kongresu.

W Kongresie wzięło udział około 1.200 uczestników z 60 różnych krajów.

Z Polski przybyli (według urzędowego wykazu): E. Bizanz, P. Branny, Z. Bem, E. Dunin, Filipkowscy, Garbusińscy, K. Heczko, Inlenderowie, A. Jawornicki, Kornblum, J. Kania, K. Łapiński, K. Laskowski, A. Michael, Monkowscy, E. Pepłowska, R. Reiner, Ranieccy, Z. Rudolf, K. Saski, Z. Stojecki, M. Szarrasowie, T. Tołwiński, Trzciński, Wieczorkowie, Wondrauschowie, J. Zaleski i J. Zawadzki.

Reprezentowane były z Polski: Ministerstwo Robót publicznych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Gen. Dyrekcja Zdrowia), Bank Gospodarstwa Krajowego, Warszawska Izba Przem.-Handl., Komitet Rozbudowy m. Warszawy, Sekcja regulacji m. Warszawy, Urząd techniczny m. Warszawy, Związek Zrzeszeń własn. Nieruch. Miejs. w Polsce, Związek Spółdz. Wojskowych, Związek Miast Polskich, Instytut Urbanistyczny, Związek Rewizyjny Spółdzielni Wojskowych oraz szereg miast.

III. Obrady.

W dniu 11 września odbyło się posiedzenie Rady Związku, na którem przyjęto sprawozdanie przewodniczącego Wydziału organizacyjnego (wybranego w r. 1928) i rachunkowe.

Oświadczono się także za porozumieniem ze specjalnem, nowoutworzonem Stowarzyszeniem dla spraw mieszkaniowych.

W dniu 12 września otworzył uroczyście Kongres Di Crollalanza, przedstawiciel króla i rządu. Przewodniczył gubernator Rzymu ks. D'Francesco Boncampagni Ludovisi. Przemawiali potem: inż. A. Calza Bini, kierownik miejscowego Wydziału wykonawczego, oraz Dr. Raymond Unwin, prezes Związku.

Po południu prof. G. Giovannoni wygłosił odczyt o rozbudowie Rzymu w ciągu wieków, ilustrując swe wywody obrazami świetlnemi.

W dniu 13 września odbyło się posiedzenie w sprawie finansowania mieszkań dla robotników i stanu średniego ze szczególnem uwzględnieniem dostarczenia kapitału. Przewodniczył wicepodesta Medjolanu, inż. G Gorla, generalnym sprawozdawcą był H. van der Kaa (Holandja). Przemawiali: B. Crova, żądając pomocy publicznej, E. Parisi, analizując działalność kapitału i sprzeciwiając się zarządzeniom przymusowym, C. Peragallo o akcji państwa, Dr. E. Blohm pracy Hamburskiej Kasy Pożyczkowej, C. Agostinello o dostarczaniu kapitału przez organizacje we formie spółek z ograniczoną poręką, przez wypuszczanie państwowych obligacyj lub założenie specjalnego banku, R. Toscano o działalności „Instituto Nationale di Credito Edilizio", Dr. A. Block o potrzebie porównawczego traktowania związków budowlanych, E. Sand o finansowaniu budowy domów w Danji, L. Kaufmann o akcji budowlanej w Palestynie i W. H. Legh-Schmith o amortyzacji pożyczek budowlanych przez władze miejscowe.

W tym samym dniu odbyło się posiedzenie dla omówienia problemu ponownego urządzenia starych i historycznych miast, odpowiednio do nowoczesnych warunków. Przewodniczył Dr. R. Schmidt, generalnym sprawozdawcą był prof. M. Piacentini. Przemawiali: Pantaleo przeciw przesadnej protekcji ośrodków artystycznych i historycznych, N. Cinelli o konieczności badania warunków założenia ulic podziemnych i nadziemnych, C. F. Mangner o racjonalnej przebudowie starego środka miasta, z odpowiedniem zachowaniem historycznych dzielnic i budynków, Francque o wywłaszczeniu dla przebudowy miast, L. Kubik o historycznych miastach w Czechach, Fr. Ciacci o osrodkach dawnych miast i charakterystycznych dzielnicach, G. Dompien o indywidualnem traktowaniu, H. P. Cast-de-Lafontaine o planowaniu miast w Anglji, L. Piccinato o ponownem urządzaniu dzielnic historycznych z uwzględnieniem ogólnego planu miasta, G. L. Pepler o konieczności wzięcia pod uwagę momentów społecznych (niepokojenie ludności przez przesadne ograniczenia) oraz kwestyj gospodarczych (koszta), Knipping o „lex Adickes", W. Arntz o mieście Kolonji, C. Sfintescu o izolowaniu grup zabytków, Dr. R. Schmidt o rozbudowie okręgu Ruhry.

Posiedzenie w dniu 14 września poświęcone było metodom rozbudowy dla ekspansji miast ze szczególnem uwzględnieniem miast starych i historycznych. Przewodniczył prof. A. Tealdi, generalnym sprawozdawcą był T. P. Frank. Zabierali głos: A. Bjerse o Kopenhadze, Dr. R. Unwin o potrzebie uwzględnienia wielkości wolnego obszaru i ilości mieszkańców, R. Heilligenthal przeciw kierowaniu zbyt wiele, a także zbyt mało ruchu do centrum miasta, Dr. I. G. Gibbon za opracowaniem planu nietylko miasta, ale i okręgu, prof. Stübben o różnych typach dróg (autostrade), prof. Chiodi o celowem odmiennem unormowaniu większych i mniejszych gmin, J. Mac-Nicol za umożliwieniem odpowiedniego rozwoju miast, E. C. Righy o komisji rozbudowy, Melbourne, Fr. Ciacci o korzyściach przyłączenia okolicznych obszarów do miasta, C. Sfintescu o „superurbanizacji", prof. Brix o wolnych przestrzeniach i wielkich budynkach i E. Fuselli o rozbudowie regjonalnej.

Sprawozdawca generalny zwrócił uwagę na referat Dra Muczkowskiego i prosił o zapoznanie się z nim. (Potrzebne egzemplarze złożono w biurze Kongresu do dyspozycji uczestników).

W tym samym dniu rozważano zagadnienie budowy grup domów zbiorowych we wielkich miastach. Przewodniczył Fr. M. Elgood, generalnym sprawozdawcą był inż. C. Albertini. Przemawiali: H. Rutherford za domami zbiorowemi, W. Cundiff

o domach jednorodzinnych, które przeważają w Port Sunlight koło Liverpool, A. Keppler o konieczności rozstrzygnięcia typu domu dla klasy biedniejszej, T. Barron przeciw domom koszarowym, D. Barbieri i L. H. Keay o racjonalnej ilości pięter, E. May i A. Mitchel o indywidualnem traktowaniu różnych krajów co do typów domów, M. de Jonge van Ellemeet za domami jednorodzinnemi dla liczniejszych rodzin, a piętrowemi dla klas zamożniejszych, M. Booth za ogrodami na dachach wysokich domów, J. F. van Hoytema o stosunkach w kolonjach holenderskich, A. Hoechel o Genewie, gdzie przeważają domy zbiorowe, E. Sand o małych domkach w Danji i K. Bohal o budowie mieszkań w pobliżu warsztatów pracy.

W dniu 16 września odbyło się posiedzenie końcowe. Przewodniczył A. Calza-Bini, I. S. Gibbon wygłosił referat o konieczności badań w dziedzinie rozbudowy miast. W dyskusji nad tym referatem zabierali głos: E. Rigby, Z. Rudolf (Warszawa), E. Peppler, Dr. E. Schmidt, F. Elgood, H. v. Kaa, C. Albertini, T. Frank i inni mowcy zdali sprawę z poszczególnych posiedzeń. Wreszcie prezes Unwin wygłosił przemówienie.

Na posiedzeniu dnia 21 września — już w Medjolanie — C. Albertini przedstawił rozwój tego miasta. Pożegnalne przemówienia wygłosili: Calza-Bini i prezes Związku Unwin. Przedstawiciele Francji, Irlandji, Niemiec, Polski, Rumunji i Stanów Zjed. A. P. złożyli podziękowanie i wyrazili uznanie dla organizacji Kongresu. Nakoniec przewodniczący Marchese de Capitani d'Arzago, podesta medjolański, zamknął Kongres.

Obrady toczyły się w języku angielskim, francuskim, niemieckim i włoskim. O ile chodziło o posiedzenia szczegółowe, to odbywały się one w dwu salach jednocześnie. Pożądane byłyby inowacje, któreby ułatwiały dyskusje i łagodziły atmosferę pośpiechu i uroczystości.

IV. Wystawa Kongresowa.

Uroczyste otwarcie Wystawy Kongresowej nastąpiło w dniu 12 września. Przedstawiała się ona bardzo okazale, obejmując głównie plany, fotografje i t. p., dotyczące Włoch. W szczególności wzięły udział we Wystawie następujące miasta: Rzym (zwłaszcza Towarzystwo architektów „La Burbera" i „Gli Urbanisti"), Assini, Bergamo, Bologna, Brescia, Fiuggi, Foligno, Formia, Genua, Grossetto, Medjolan, Livorno, Neapol, Padwa, Tarent, Tivolli, Trjest, Turyn, Varese i Wenecja.

V. Zwiedzanie włoskich miast i budowli mieszkaniowych.

Mówiąc o akcji budowlano-mieszkaniowej Włoch, wspomnieć trzeba o instytucie, względnie instytutach domów ludowych: „Instituto per le case popolari", które głównie akcje te prowadzą i wielu już dostarczyły mieszkań dla niezamożnej ludności. Instytuty te w liczbie około 84 powstały w różnych miastach włoskich, na podstawie ustawy z dnia 31 maja 1903 roku i późniejszych przepisów, zebranych w jedną całość dekretem królewskim z dnia 27 lutego 1908 roku, oraz na zasadzie regulaminu wykonawczego do tego dekretu. Instytuty owe mają osobowość prawną, są zakładami użyteczności publicznej w rodzaju kas oszczędności, z tą różnicą, że w miejsce administrowania oszczędnościami budują ekonomiczne i higjeniczne domy i wynajmują je, względnie sprzedają nawet pod umiarkowanemi warunkami. Kapitału dostarczają gminy, kasy oszczędności, banki i inne instytucje kredytowe, oraz towarzystwa różnego rodzaju, a nawet osoby prywatne. Z końcem roku 1926 kapitał zakładowy wspomnianych instytutów wynosił przeszło 113,000.000 lirów, nie licząc 135.303 izb ogólnej wartości około 1,667.809 lirów. W roku 1929 wartość ich budynków obliczona była na przeszło dwa i pół miljarda lirów.

W dniach 13 i 15 września zwiedzali uczestnicy Kongresu dorobek mieszkaniowy Rzymu. Instytut domów ludowych tego miasta wykonał do tego czasu blisko 50.000 ubikacyj dla robotników i stanu średniego w dwóch, względnie trzech typach. Szczególny pokaz dla Kongresu stanowiła osada małych mieszkań, wybudowana przez sześciu architektów pod kierownictwem inż. A. Calza-Bini, przewodniczącego wspomnianego instytutu, a złożona z małych, skromnych, ale dobrze wyposażonych domków. Czynsz obliczano na 12% dochodu robotnika. Mieszkania te można było też zakupić, wpłacając 800 lirów i płacąc po 80 lirów miesięcznie za ubikację przez lat 20. Pozatem pokazywano koszarowe „domy ludowe", obejmujące 2.000 mieszkańców w 7 blokach, w domach wielopiętrowych.

Na dzień 14-go września przypadła wycieczka do Starej Ostji, oddalonej około 21 km. od Rzymu. Prof. Calza przedstawił obecnym dzieje tego miasta, wykazując, że zostało ono błędnie założone i dlatego z biegiem czasu opustoszało i upadło.

Dzień 17-go września poświęcono zwiedzaniu Neapolu. Tamtejszy Instytut domów ludowych urządził dotychczas 4 dzielnice zewnętrzne! „Vittoro Emanuele III", „Armando Diaz", „Duca D'Aosta" i „Luiggi Luzzati", a rozpoczął budowę dwu nowych dzielnic: „Principe di Piemonte" i „Nicola Miraglia". Instytut ten opracował też plan przesiedlenia mieszkańców z dzielnic starych do nowych, aby w ten sposób umożliwić wprowadzenie ulepszeń zdrowotnych i komunikacyjnych w starych częściach miasta. Budowle neapolitańskie wykazują ciekawe różnice w stosunku do krajów o chłodniejszym klimacie. W szczególności zabudowania zajmują 30—35%, a podwórza, ogrody i drogi 65—70% powierzchni. Budynki 4 piętrowe mierzą 17 m, 5-piętrowe 21 m. wysokości, z czego na poszczególne kondygnacje przypada 3.38 do 4 m, gdyż w niższych pokojach trudnoby było wytrzymać. Fundamenty wykonywane są z żelazo-betonu, cementu, lub martwicy (tufu), dachy zaś z krokwi żelaznych i małych łuków martwicowych, względnie ze żwiru i cementu, przyczem tylko te materjały, które pokrywają dom, są z żelazobetonu i powleczone asfaltem. Podłogi w pokojach wykłada się kostkami z prasowanego cementu, w kuchniach i łazienkach ściany kostkami emaljowanemi. Na schody używa się kamienia z Wezuwjusza, na zewnętrzne ramy okienne drzewa kasztanowego, a na wewnętrzne sosnowego. Balkony i tarasy są bardzo liczne. Oświetlenie jest elektryczne, kuchnie opalane węglem i gazem. Domy zdobią doniczki z terakoty. Koszt ubikacji wypada na 10.000 lirów łącznie z gruntem, urządzeniem ulicy, ka-

nalizacji, wodociągu i oświetlenia; czynsz miesięczny wynosi 50 lirów, oraz za przynależności 30 lirów.

Podkreślić należy, że Instytut przyznaje różne udogodnienia, jak premje za urodziny (darowanie miesięcznego czynszu za każde urodzenie dziecka) i roczne premje w drodze konkursu (za najlepsze utrzymanie kołyski, za czystość i higjenę mieszkania, za ozdabianie okien i t. p. kwiatami), dalej odstępuje na przystępnych warunkach całe domy związkom matek i wdów po poległych na wojnie, udziela 10% zniżki czynszu inwalidom wojennym, a wreszcie przyczynia się do kosztów leczenia.

W dniu 21 września mieli uczestnicy Kongresu sposobność zaznajomić się z wynikami działalności mieszkaniowej w Medjolanie, oraz w sąsiedniem „Milanino". Medjolański Instytut domów ludowych, założony w roku 1908, wybudował:

w czasie od r. 1908—1918	. . . . . 7.711	ubikacyj
„ „ „ „ 1919—1924	. . . . . 9.045	„
„ „ „ „ 1925—1929 (wrzesień)	25.834	„
Razem	. . . 42.590	ubikacyj

W pierwszym okresie przeważają mieszkania złożone z dwóch pokoi i przynależności, w drugim złożone z 2, 3 i 4 ubikacyj oraz kuchni, przedpokoju i łazienki, w trzecim złożone z dwóch pokoi, kuchni i przynależności. W tym ostatnim okresie rozwinął Instytut akcję w kierunku budowy trzech typów domów: a) domów ludowych zwykłych, b) domów ludowych przeznaczonych dla klasy średniej, c) domów „specjalnie ludowych" (ultra-popolari) dla najbiedniejszych.

System budowy stara się zabezpieczyć mieszkania przed zimnem i ciepłem za pomocą izolacji, przeprowadzonej w ten sposób, że bezpośrednio przy ścianie zewnętrznej znajdują się takie ubikacje, jak łazienki, klozety, komórki i t. p., a okna pojedyncze (nie podwójne) umieszczone są w niszach, co osłabia ogrzewanie słoneczne.

Koszt budowy wynosił w roku 1929 średnio 70 do 75 lirów za metr sześcienny, t. zn. 7.000 do 8.000 lirów za izbę bez gruntu. Jako czynsz średni pobiera się w dzielnicach przedwojennych około 255 lirów i w budynkach powojennych 500—600 lirów za izbę (rocznie).

Wybudowane domy mieszczą 13,550 rodzin, czyli 50.300 osób ze sfer robotniczych, rzemieślniczych, zawodów wolnych i t. d.

Na północ od Medjolanu w odległości około 8 km znajduje się „Milamino", pierwsze włoskie miasto-ogród (citta giardino), obejmujące 1,350.000 m. kw. powierzchni i połączone z Medjolanem drogą prowincjonalną, tramwajem elektrycznym i koleją żelazną. Budynki tamtejsze przeznaczone są tylko na mieszkania i nie mogą zajmować więcej jak 2/5 parceli, reszta ma przypadać na ogrody. Osiedle to zaopatrzone jest w kanalizację, wodociąg, gaz i elektryczność. Ponadto ma małą centralę telefoniczną z publiczną kabiną, urząd pocztowy i telegraficzny, boiska sportowe o łącznym obszarze 26.000 m. kw., a w środku gmach, gdzie mieszczą się biura Spółki Akcyjnej „Milanino", restauracja, sklepy, mała centrala telefoniczna, sala teatralna, tudzież pokoje do czytania, gry i rozmowy.

VI. Autostrade (specjalne drogi samochodowe).

Przy podawaniu treści referatów wspomniano o specjalnych drogach samochodowych „autostrade". Myśl tę urzyczywistniono poraz pierwszy we Włoszech. Z polskich publikacyj poświęciło temu czasopismo „Auto" osobny artykuł. Włoskie „autostrade" łączą Medjolan z Seste Calende, Varese, Como i Vergano, Neapol z Salerno i Rzym z Ostją. Nawierzchnię mają betonową, a przez budowę mostów, tuneli i unikanie skrzyżowań zapewniają swobodę jazdy. Wzdłuż drogi znajdują się urządzenia sygnalizacyjne, oraz stacje dla regulowania ruchu i sprzedaży biletów. Korzyści z tych nowych arteryj komunikacyjnych są wielkie, a frekwencja nadzwyczajna.

VII. Ogólne wrażenia i wnioski.

Kongres rzymski uczynił naogół wrażenie dodatnie Uczestnicy mieli przedewszystkiem możność stwierdzenia, jaką rolę w kwestji mieszkaniowej odgrywa energja i wola osiągnięcia potrzebnych rezultatów. We Włoszech energja ta i wola istnieje i dlatego dostarczono tam ludności poważnej liczby mieszkań. Oczywiście uwzględnić trzeba odrębne warunki tego kraju, a zwłaszcza ciepły klimat i obfitość słońca. Ciepło pozwala na częste przebywanie tam na świeżem powietrzu, tak, że mieszkanie służy głównie do spania. Słońca jest wprost zadużo i wymyśla się urządzenia ochronne, podczas gdy u nas dziać się musi przeciwnie i budowniczowie starają się o dopuszczenie jak największej ilości światła dziennego do pomieszczeń. Frekwencja kongresowa i liczne referaty stanowią pocieszający objaw zainteresowania się różnych państw i narodów sprawą mieszkaniową. Z Polski wpłynęły trzy referaty (jeden wydrukowany w tomie referatów, a dwa rozdane jako oddzielne broszury), co jest sukcesem w stosunku do poprzedniego Kongresu.

Następny Kongres odbędzie się prawdopodobnie w Berlinie w 1931 r. Licząc się z faktem, że sprawa mieszkaniowa w Niemczech jest niejako zagadnieniem narodowem i z tego powodu Kongres przygotowany będzie imponująco, należy koniecznie opracować na czas stosowną ilość referatów polskich, postarać się o ich wydrukowanie, a wreszcie zorganizować odpowiednio wystawę oraz udział delegatów polskich w obradach kongresowych.

Wykaz

dodatkowych pożyczek, przyznanych, względnie wypłaconych w r. 1929 przez Bank Gospodarstwa Krajowego Oddział w Krakowie, na wniosek Komitetu rozbudowy m. Krakowa, na dokończenie budowy domów mieszkalnych, poprzednio przez tenże Bank finansowanych.

Lp.	Nazwa instytucji względnie imię i nazwisko osoby prywatnej, która pożyczkę otrzymała	Rodzaj i miejsce budowy	Ilość mieszkań	Ilość ubikacyj łącznie z kuchnią	Koszt całej budowy Zł.	Przyznane w latach poprzednich pożyczki Zł.	W r. 1929 przyznał Bank G. K. (względnie wypłacił) z funduszów ulgowych		Nadto wypłacił B. G. K. w myśl wniosku Kom rozbud. z d. 21/9 1928 r. początkowo z funduszów własnych, poczem przeniósł na fundusze ulgowe Zł.	Ogółem przyznał Bank G. K. tyt. pożyczek w latach od 1925 — 1929 Zł.	UWAGA Stan budowy
							na wniosek Kom. rozb. z dnia	dodatkową pożyczkę Zł.			
1	Gmina stoł. król. m. Krakowa	4 p. dom mieszk. na t. zw. Birnbaumówce w Dz. VIII.	44	78	420.000	225 000	20/V 10/VII 3/X	30 000 45.000 20.000 95.000	—	320.000	Budynek ukończony
2	Spółka mieszkan. dla miast	4 p. dom mieszk. przy Al. Krasińskiego w Dz. XII.	27	83	510.000	250 000	29/V 10/VII	30.000 30.000 60.000	—	310.000	Ukończony
3	Bratnia Pomoc Medyków	3 p. dom mieszk. przy ulicy Grzegórzeckiej w Dz. VI.	96	96	900.000	300.000 (z tego na wniosek Komitetu przyznano z kredytów ulg. 150.000, a poza wnioskiem z własnych fund. Banku 150.000	2/XII	60.000	—	360.000	Nieukończ. Wniesiono podanie o dodatkową pożyczkę
4	Towarz. Osiedli Urzędniczych	3 domy mieszk. 3 członków Spółdzielni, t. j.									
		a) 1 p. w Woli Justowskiej — Cz. Konopińskiego,	4	16	120.000	25.000	29/V 3/X	25.000 10.000	—	60.000	Ukończony
		b) parterowy w Dz. XIX – L. Misky'ego	2	8	55.000	20.000	29/V	15.000		35.000	"
		c) 1 piętr. z suter. Dr. A. Krupińskiego w Dz. XIX.	7	16	140.000	15 000	29/V	20.000		35.000	Na ukończ.
			13	40	315.000	60.000		70.000		130.000	
5	Zgromadzenie XX. Misjonarzy	Dom mieszkalny 3 piętrowy na cele zakładu wychow. im. X. Siemaszki przy ul. Prądnickiej w Dz. XVII.	74 dla 300 wychowanków	74 dużych sal i 1 hala rekreacyjna	900.000	—	10/VII 3/X	25.000 20.000 45.000	100.000	145.000	Nieukończ. Wniesiono podanie o dodatkową pożyczkę
6	Związek Młodzieży rękodzielniczej i przemysłowej	4 piętr. dom mieszkalny przy ulicy Skarbowej w Dz. IV — na cele Bursy rękodzielniczej	83	90 i sale na cele Związku	1,000.000	660.000	29/V 10/VII 3/X	90.000 25.000 20 000 135.000	—	795.000	Nieukończ. Wniesiono podanie o dodatkową pożyczkę

7	Rada Zjazdu Przemysłowców Górniczych	3 piętr. dom mieszkalny w Dz. XVI na cele bursy dla akademików górniczych	75	75 i kilka sal na cele kultur.-oświat.	810.000	350.000 (z tego 150.000 na wniosek Komitetu a poza wnioskiem 200.000)	10/VII	50.000	—	400.000	Nieukończ. Wniesiono podanie o dodatkową pożyczkę
8	Zgromadzenie SS Miłosierdzia	Nadbudowa 3 piętr. i przebudowa domu leczniczo-mieszkalnego przy ul. Jul. Lea w Dz. XVI.	52	52	376.000	200.000 (początkowo z fund. własnych Banku, następnie na skutek uchwały Komitetu z dn. 2/12 1929 r. pożyczkę tę zamieniono na długoterminową z ulgami przewidz. w rozp. Prez o rozbud. miast)	10/VII	50.000	—	250.000	Ukończono
9	Stowarzyszenie Kolejarzy dla budowy własnych domów w Prokocimiu	3 domy mieszkalne 3 członków: a) parterowy z poddaszem S. Więska b) parter z poddaszem K. Szelcowej c) 1 piętr. z poddaszem E. Guzdowej	3 3 5 11	8 6 12 26	33.400 25.000 40.800 99.200	9.000 10.000 11.000 30.000	3/X 2/XII 3/X 2/XII	2.000 2.000 2.000 3.400 9.400	—	13.000 12.000 14 400 39.400	Nieukończ. Na ukończ. „ „
10	Szczepan i Julja Francuzowie	Oficyna 1 p. przy ul. Janowa Wola 7 w Dz. XXII	3	10	39 000	16.000	10/VII	3.500	—	19.500	Na ukończ.
11	Aniela Gerhardtowa	1 piętr. z poddasz. przy ul. bocznej do Mogilskiej w Dz. XVIII.	6	17	93.500	35.000	3/X	5.000	—	40.000	Ukończono
12	Władysław Laskowski	Parterowy z podd. przy ul. Jul. Lea w Dz. XVI.	2	6	23.400	6.000	10/VII	2.000	—	8.000	Ukończono
13	Izydor Modrycki przedtem Elza Zachar	1 piętr. z poddasz. przy ul. Moniuszki w Dz. XVIII.	4	17	125.000	25.000	3/X	5.000	—	30.000	Ukończono
14	Zygmunt i Halina Nowiccy	3 piętr. dom miesz. przy ul. Szopena w Dz. XV.	6	23	165.000	50 000	3/X	8.000	—	58.000	Ukończono
15	Franciszka Pawlikowska	1 piętr. dom miesz. przy ul. Duchackiej w Dz. XVIII.	4	8	31.000	12.000	10/VII	2.000	—	14.000	Ukończono
16	Zofja Schögl	1 piętr. miesz. przy ul. Boh. Zaleskiego w Dz. XVIII.	3	13	76.000	5.000	10/VII	5.000	—	25.000	Ukończono
17	Anna Stokłosowa	1 piętr. z poddasz. przy ul. bocznej do Mogilskiej w Dz. XVIII.	6	17	93.500	5.000	3/X	5.000	—	40.000	Ukończono
	Razem		509	725	5,076.600	274.000		609.900	100.000	2,983.900	

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA i ROZPORZĄDZENIA.

WYKAZ

obligacyj z 4% pożyczki konwersyjnej stoł. król. m. Krakowa imiennej wartości zł. 2,706.760, wylosowanych przy X. ciągnieniu w dniu 2 maja 1930 r.

Serja A1	po zł	10·—	**Serja D1**	po zł	310·—
Serja A	po zł	40·—	**Serja C**	po zł	420·—
Serja B1	po zł	60·—	**Serja E1**	po zł	620·—
Serja C1	po zł	120·—	**Serja D**	po zł	1.050·—
Serja B	po zł	210·—	**Serja E**	po zł	2.100·—

Serja A1: Nr. **147** (2154), **179** (2192), **346** (2368), **551** (2595), **610** (2660), **838** (2906), **887** (2958), **912** (2985), **932** (3006), **1065** (3146), **1221** (3314), **1321** (3421), **1433** (3537), **1488** (3596), **1834** (3956), **1901** (4026), **2271** (4417), **2614** (4780), **2679** (4847), **2739** (4909).

Serja A: Nr. **2** (2), **100** (102), **560** (592), **612** (653), **642** (684), **933** (1004), **1002** (1081), **1113** (1199), **1203** (1294), **1276** (1373), **1362** (1466), **1577** (1690), **1658** (1773), **1726** (1848).

Serja B1: Nr. **340** (1335), **373** (1368), **628** (1638), **699** (1715), **703** (1719), **801** (1823), **850** (1873), **881** (1906), **1066** (2103), **1288** (2338), **1382** (2434), **1484** (2358), **1534** (2589).

Serja C1: Nr. **233** (1748), **456** (1990), **505** (2045), **537** (2077), **594** (2139), **669** (2219), **722** (2280), **1014** (2592), **1199** (2789), **1381** (2981).

Serja B: Nr. **64** (68), **102** (108), **188** (202), **202** (217), **260** (278), **850** (922), **886** (958).

Serja D1: Nr. **269** (734), **321** (788) **347** (814), **436** (910).

Serja C: Nr. **30** (32), **128** (135), **290** (302), **445** (464), **475** (495), **655** (691), **660** (696), **674** (711), **728** (768), **1077** (1134), **1110** (1168).

Serja E1: Nr. **46** (362), **351** (685), **386** (721), **441** (781), **482** (825).

Serja D: Nr. **171** (183), **197** (210), **199** (213), **296** (315).

Serja E: Nr. **180** (190), **240** (253).

Uwaga: Wylosowane obligacje wypłacane będą w imiennej wartości w dniu 2-go listopada 1930 r. w Głównej Kasie miejskiej w Krakowie.

Liczby w nawiasie oznaczają dawne numera.

Kraków, dnia 2 maja 1930 r.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

L. VII. porz. 50/1930.

OBWIESZCZENIE

Prezydenta stoł. król. miasta Krakowa z dnia 7 maja 1930 r. o ochronie plant.

Rozporządzeniem z dnia 27 kwietnia 1929 r. L. VII. 14161/929 wydałem przepisy, dotyczące ochrony plant.

Przepisy te brzmią:

§ 1.

Planty i ogrody miejskie, dostępne dla wszystkich oddaje się pod opiekę publiczności.

Mianowicie ochraniać należy drzewa, krzewy i wszelką roślinność na plantacjach i w ogrodach, dbać o ochronę i całość pomników oraz urządzeń plantacyjnych i ogrodów, a wreszcie starać się o utrzymanie należytego porządku i czystości.

§ 2.

W szczególności należy na plantacjach i w ogrodach miejskich zachowywać się w sposób wykluczający wszelkie rozmyślne i z niedbalstwa pochodzące uszkodzenia przedmiotów, względnie urządzeń plantacyjnych i ogrodów. Niedozwolone jest puszczczanie wolno psów, które należy wodzić na smyczy i zaopatrzyć w kagańce, pozostawianie małych dzieci bez dozoru, deptanie i niszczenie lub zanieczyszczanie trawników, zrywanie roślin lub kwiatów, łamanie lub obrywanie drzew i krzewów z gałęzi i t. p. Zakazane jest dalej niszczenie, zanieczyszczanie i dotykanie pomników, siadanie, wyginanie, stawanie lub przechodzenie przez ogrodzenia, stawanie na ławkach, rysowanie, wyrzynanie, zanieczyszczanie lub jakiekolwiek inne uszkadzanie ławek, przewracanie i uszkadzanie koszów na odpadki, wspinanie się po latarniach i t. d.

W ogólności zakazane są wszelkie czyny i zaniedbania, które mają na celu lub spowodować mogą jakiekolwiek rozmyślne lub z niedbalstwa pochodzące uszkodzenie lub niszczenie plantacyj, ogrodów lub ich urządzeń.

§ 3.

Wszelkie odpadki, papiery, niedopałki papierosów i cygar, ogryzki, skórki pomarańczy i t. p. wrzucać należy do koszów w tym celu ustawionych przy ścieżkach. Rzucanie przedmiotów tych na ścieżki, trawniki, w zagajniki, pozostawianie ich na ławkach lub pod ławkami, a wreszcie jakiekolwiekbądź inne zaśmiecanie lub zanieczyszczanie plantacyj i ogrodów jest zakazane

§ 4.

Zabronione jest rozmyślne powodowanie kurzu i pyłu na ścieżkach, spanie lub wylegiwanie się na ławkach, siadanie na nich osobom widocznie nietrzeźwym lub zanieczyszczonym, uprawianie żebraniny. W ogólności zakazane jest wszystko, co mogłoby osobom innym uniepržyjemnić lub obrzydzić pobyt na plantacjach lub ogrodach.

§ 5.

Ścieżki plantacyj i ogrodów przeznaczone są wyłącznie dla komunikacji pieszej. Przepis ten nie odnosi

się do wózków dziecinnych. Zabronione jest wjeżdżanie na ścieżki wozami, rowerami, konno i t. p. Dalej zabronione jest przenoszenie koszów, drzewa i jakichkolwiek ciężarów, granie w piłkę nożną, stawanie na środku chodnika lub jakiekolwiek inne tamowanie swobodnej komunikacji.

Chodzić należy prawą stroną ścieżki, wymijać na prawo, wyprzedzać na lewo.

§ 6.

Wszelkie przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia, o ile nie podpadają pod postanowienia powszechnej ustawy karnej, karane będą po myśli § 60, ustęp 30 Statutu dla Gminy miasta Krakowa, względnie po myśli art. 21 lub 22 ustawy z dnia 7 października 1921 Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 656 i Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 maja 1923 Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 378 przy zastosowaniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 89 oraz po myśli art. 17 i 45 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365.

Nadto osoby winne rozmyślnego lub z niedbalstwa pochodzącego uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń lub przedmiotów, o których mowa w niniejszem rozporządzeniu, zobowiązane będą do zwrotu odszkodowania.

§ 7.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Nad przestrzeganiem tego rozporządzenia czuwać będą organa Magistratu i Policji Państwowej.

Przypominając powyższe przepisy, wzywam wszystkich, aby nietylko sami przepisów tych przestrzegali, lecz, by w zrozumieniu, że plantacje i ogrody są wielkiem upiększeniem miasta i służą dla wygody wszystkich, wspierali również władze w ściganiu wszelkich przekroczeń, powodujących niszczenie lub szpecenie plant i ogrodów.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle.

L. VII. porz. 35/1930.

OBWIESZCZENIE

Prezydenta stoł. król. miasta Krakowa z dnia 7 maja 1930 r. o utrzymaniu porządku i czystości w porze letniej.

Rozporządzeniem z dnia 30 marca 1929 r. L. VII. 8460/929 wydałem przepisy, dotyczące utrzymania porządku i czystości w porze letniej.

Przepisy te brzmią:

Celem utrzymania należytego porządku i czystości na chodnikach i ściekach, wydaje Magistrat na podstawie §§ 1, 2, 3, 4, 8 i 86 Regulaminu porządku i czystości dla miasta Krakowa z dnia 24 sierpnia 1884 r. L. 5874 na czas pory letniej, t. j. od 1 kwietnia do końca września następujące zarządzenia:

§ 1.

Właściciele realności obowiązani są kazać codziennie po należytem skropieniu zamieść chodnik i ściek wzdłuż przestrzeni swojej realności. Śmieci mają być złożone na kupkę obok ścieku po stronie ulicy, skąd uprząta je Zakład czyszczenia miasta.

Zamiatanie chodników bez uprzedniego, dokładnego skropienia jest zakazane.

Zamiatanie ulicy oraz czyszczenie chodników i ścieków odbywać się ma codziennie o godzinie 5-tej rano. W razie spóźnienia się z zamieceniem należy zmiecione śmieci uprzątnąć i przechować w podwórzu do dnia następnego.

Zamiatanie chodników wieczorami jest wzbronione.

§ 2.

W przypadkach zanieczyszczenia chodnika, ścieku i ulicy podczas dnia, n. p. przy znoszeniu węgla, drzewa i t. p., należy chodnik i ściek bezzwłocznie po uprzedniem skropieniu zamieść, śmieci uprzątnąć i przechować w podwórzu do następnego dnia.

§ 3.

W czasie posuszy należy oprócz rannego skrapiania, skropić obficie całą przestrzeń przed domem do zamiatania przeznaczoną, po raz drugi o godz. 1-ej w południe, w czasie zaś upałów po raz trzeci o godzinie 5-tej po południu, a to celem zapobieżenia tworzeniu się szkodliwego dla zdrowia kurzu.

W czasie ulewnych deszczów obowiązani są stróże realności podnosić uliczne kratki ściekowe, celem umożliwienia szybkiego odpływu wody i zapobieżenia zalewaniu ulic i chodników.

§ 4.

Właściciele realności obowiązani są dostarczyć stróżom domów wszystkich przyrządów, potrzebnych do utrzymania należytego porządku, a w szczególności łopaty, miotły, kosze oraz konewki z sitem dla skrapiania chodników.

Skrapianie chodników garnkam dzbankami, ręką i t. p. jest niedozwolone.

§ 5.

Za przekroczenie przepisów niniejszego rozporządzenia karani będą właściciele, względnie stróże domów w myśl postanowień §§ 118 i 119 Regulaminu porządku i czystości dla miasta Krakowa przy zastosowaniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 89 grzywnami do 200 zł., a w razie nieściągalności grzywny karą aresztu do 20 dni.

Przypominając powyższe przepisy, wzywam do ścisłego ich przestrzegania pod rygorem sankcyj karnych przewidzianych w tych przepisach.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle.

L. VII. 152/30.

ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta stoł. król. miasta Krakowa z dnia 15 maja 1930 r. o ograniczeniu ruchu samochodowego na Aleji 3-go Maja.

Na podstawie postanowień § 4 „Przepisów o używaniu i ochronie ulic oraz o ruchu ulicznym w mieście Krakowie“ z dnia 14 czerwca 1927 r. L. B. P. 7069/927 wydaję następujące zarządzenie:

§ 1.

Przejazd wszelkich wozów motorowych (jak samochody, motocykle i t. p.) Aleją 3-go Maja na przestrzeni od Aleji Zygmunta Krasińskiego aż do skrzyżowania z drogą prowadzącą do Dz. XIII (Zwierzyniec) jest zabroniony, a to w dni powszednie w godzinach od 16-tej do 20-tej (od 4-tej popołudniu do 8-mej wieczór), a w niedziele i święta od 11-tej do 14-tej i od 16-tej do 20-tej (od 11-tej przedpołudniem do 2-giej popołudniu i od 4-tej popołudniu do 8-mej wieczór).

§ 2.

Deptak położony obok jezdni wzdłuż Aleji 3-go Maja przeznaczony jest wyłącznie dla ruchu pieszego, używanie zatem deptaku tego do jeżdżenia rowerami, jazdy konnej i t. p. jest niedozwolone.

Do jazdy wierzchem, przeznaczony jest specjalny tor, położony obok deptaku i po nim wyłącznie jazda wierzchem może się odbywać.

§ 3.

Winni niestosowania się do przepisów niniejszego rozporządzenia karani będą w drodze administracyjnej na podstawie art. 21 i 21 a) ustawy z dnia 7 października 1921 r. Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 656 w brzmieniu nadanem Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lutego 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 151, o ile dany czyn nie jest zagrożony karą surowszą — karą grzywny lub aresztu.

§ 4.

Nad przestrzeganiem postanowień niniejszego rozporządzenia czuwać będą organa miejskie i Policji Państwowej.

§ 5.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia — i równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Magistratu z dnia 26 marca 1928 r. L. VII. 7009/28 o komunikacji w Aleji 3-go Maja.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle.

Wykaz

konsensów budowlanych wydanych w miesiącu maju 1930 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. I.				
Artur Frütsch	nadbud. 3 p. i wewn. przeróbki	Szpitalna 28 lsp. 390	arch. J. Karwat	256/30 12/4
Anna Mehlerowa	przebud. 2-ch portali sklep.	Florjańska 23 lsp. 354	bud. Leon Feniger	1610/30 8/4
Dz. III.				
Helena Komito	nadbud. 3-go piętra	Tenczyńska 6 lsp. 161	arch. E. Bujak	680/30 9/4
Maksymiljan Urabin	budowa klozetów spłukiwanych	Podzamcze 26 lsp. 126	bud. Mitka Józef	5136/29 30/4
Bolesław Satalecki	nadbud. 3-go p. z poddaszem	Felicjanek 3 lsp. 134	inż. Weksler inż. Jakubowicz	9208/29 27/4

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. IV.		
Dr. Józef Włodek	nadbud. 3-go piętra i poddasza	Michałowskiego 1 lsp. 265	inż. Kulczyński inż. Tandanier	1507/30 26/4
Syda Rosenstock	adaptacja łazienki na 2 p.	Czysta 17 lsp. 310	inż. Prokesch Zygm.	1709/30 4/4
Marja Ostrzeszewicz	nadbud. 3-go piętra	Al. Mickiewicza 45 lsp. 438	arch. Stupnicki Wład.	2019/30 8/5
Helena Ziemiańska	nadbud. 3-go piętra	Krupnicza 20 lsp. 11	bud. Brzeziński Kaz.	1690/30 1/4
Roman i Honorata Głowniowie	nadbud. 2-go i 3-go p.	Karmelicka 55 lsp. 175	arch. Czunko	1602/30 18/4
		Dz. V.		
Leon Sykutowski	plany dobud. oficyny i przebud. wychodków	Szlak 63 lsp. 190	bud. Gliński Kramarski	1304/30 7/4
Karol Goldberger i Salo Szarf	nadbud. 3-go piętra i przebud. wychodków	Długa 51 lsp. 198	arch. Jonkler	1898/30 26/4
Hugon Ripper	nadbud. 3-go piętra	Długa 52 lsp. 22	inż. Hand J. Eintracht	2016/30 25/4
Zarząd Zjednoczenia Kolejowców polskich	nadbud. kominów	św. Filipa 6.	arch. Juszczyk	2464/30 1/5
		Dz. VI.		
Szymon Vogler	przebud. portalu sklep.	Lubicz 30 lsp. 101	arch. Paciorkowski L.	1879/30 11/4
Juljusz Kornreich	przebud. portalu sklep.	Rakowicka 19 lsp. 250	arch. Paciorkowski	839/30 25/4
Dr. Łapiński Jan	budowa wychodków	Niecała 5 lsp. 183	arch. Sarnecki	1636/30 9/4
		Dz. VII.		
Inż. Jan Czynciel	dobudowa parter. prow. oficyny	św. Gertrudy 5	inż. Prokesch Zygm.	1734/30 6/5

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. VIII.				
Izaak Bruh	wykonanie łazienki i klozetów	Piekarska 3 lsp. 418	inż. Prokesch Z.	1025/30 12/4
Hirsch Sybirski	budowa 4-ro piętr. domu front.	Starowiślna 28 lsp. 381	inż. Prokesch Z.	1758/30 12/4
Hirsch Sybirski	budowa 4-ro piętr. domu	boczna Skawińska 8 lsp. 599	inż. Prokesch Z.	1251/30 25/4
Hirsch Sybirski	budowa 4-ro piętr. domu	boczna Skawińska 10 lsp. 600	inż. Prokesch Z.	1252/30 25/4
Hirsch Sybirski	budowa 4-ro piętr. domu	boczna Skawińska 6 lsp. 598	inż. Prokesch Z.	1253/30 24/4
Maurycy Diamant	nadbud. I-go piętra	Skawińska 11 lsp. 41	bud. Menasche	54/30 6/5
Ascher Weksler	przebud. bocznej klatki schodowej i ustępów na składy w parterze i mieszkania na I. i II. p.	Plac Wolnica lsp. 16	arch. Szufa	1084/30 6/5
Dz. X.				
Franciszek Flak	budowa izby na poddaszu	Na Ustroniu 12	Marjan Karwat	1394/30 23/3
Anna Dziadoń	budowa izby poddasznej	Zielna 9 lsp. 96	arch. Paciorkowski Ludwik	1595/30 24/3
Anna Morawowa	budowa 3-go p. od tyłu	Twardowskiego 34 lsp. 144	arch. Laszczka Bohdan	1761/30 18/4
Władysław Grabowski	budowa 1-piętr. domu	Zielna 7	arch. Kryłoszański Stanisław	1821/30 9/4
Ferdynand Niemiec	budowa 1-piętr. oficyny	Bzowa lwh. 413 l. kat. 98/3	bud. Lisowski	2653/30 24/5
Dz. XI.				
Marja Kaczmarczyk	budowa piwnic i drewutni	Rolna l. kat. 168/21	bud. P. Kaczmarczyk	1797/30 7/4
Władysław Kowalówka	budowa ogrodzenia	Dębowa 16 lsp. 143	bud. P. Kaczmarczyk	1735/30 5/4
Efroim Bruch	nadbud. 2-go piętra	Madalińskiego 19 lsp. 181	arch. S. Baum	2136/30 30/4

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XII.		
Dr. Abraham Wanderer	przebud. magazynu na mieszkanie	Syrokomli 26 lsp. 207	inż. B. Zimmerman	2172/30 14/4
Konwent PP. Norbertanek	budowa 4-piętr. domu z poddaszem	Kościuszki 75 lsp. 6	bud. Artur Romanowski	879/30 5/5
Anna Dudkowa	budowa 3-piętr. domu	Słoneczna 3 lsp. 213	arch. Szufa Z.	1793/30 24/4
Marcin Kusionowicz	budowa 3-piętr. domu	Lelewela 15 l. kat. 1835/4	arch. Mączyński	2215/30 2/5
Franciszek Zemanek	wyprawa fasad. i dobud. mieszkania poddasznego	Kościuszki 3 lsp. 156	arch. Gawlik	2539/30 7/5
Ascher i Dawid Spira	budowa 4-piętr. domn	Al. Krasińskiego 30 l. k. 1816/16, 1991/33	arch. Singer	2286/30 7/5
Spółdzielnia mieszkaniowa Urzędu Gosp. Krajowego	budowa 4-piętr. domu	u zbiegu Salwatorskiej i Słonecznej l. kat. 1779/8, 1779/13, 1782/3, 1782/4	arch. E. Bujak	2652/30 2979/30 14/5
		Dz. XIII.		
Marja Wieczorkowa	przebudowa stajni na mieszkanie	Ks. Józefa 101 lsp. 164	inż. T. Gliński inż. Kramarski	1308/30 7/4
Jan Garstka	budowa parter. domu z poddaszem	Emaus 40 lsp. 167	inż. Prokesch	1711/30 16/4
Marja Zofja Jaworska	budowa parter. domu z poddaszem	Ks. Józefa 7 lsp. 87	inż. Gliński inż Kramarski	2164/30 22/4
		Dz. XV.		
Karol Jamróz	budowa 2-piętr. domu	Nowowiejska l. kat. 232/13, 235/26, 235/25	arch. Bujak	2066/30 28/4
Franciszka Böhmowa	adaptacje ubikacji suteren.	Urzędnicza 30 lsp. 201	inż. Ronka	2216/30 10/5
Józef Węgrzyn	budowa ogrodzenia frontowego	Urzędnicza 10 lsp. 298	arch. Skawiński	2278/30 18/4
Adam Świerkosz	budowa domu czynszowego 2-piętr.	J. Lea 34	arch. i budown. Świerkosz Adam	3122/30 24/5
Wiktorja Makowska	budowa 1-piętr. domu	J. Lea 25 lsp. 307	inż. J. Stobiecki	380/30 5/4
Inż. Michał Caputa	budowa 3-piętr. domu	J. Lea l. kat. 208/2		1852/30 7/5

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. XVI.				
Józefa Mittelzwei	budowa 1-piętr. domu	Łączna 2 lsp. 71	arch. Ślęzak	1512/30 28/4
Ignacy Motyka	budowa domu parter. z poddaszem	Obopólna l. kat. 333/2, 334/3, 334/6	arch. Szufa Zygm.	1674/30 30/4
Władysław i Wiktorja Hottowie	budowa 2-piętr. domu	J. Lea 141 l. kat. 411/2	arch. Skawiński	989/30 8/4
Dz. XVII.				
Stanisław Grabczak	budowa prowizorycznego ogrodzenia	Prądnicka l. kat. 13/80	inż. Stobiecki Jan	1477/30 22/4
Jan Sarkowski	dobudowa i zmiana rozkładu mieszkań	Ks. Siemaszki 56 lsp. 326	inż. Prokesch	1556/30 2/4
Stanisław i Walerja Zagólowie	nadbud. 1-go piętra w oficynie	Wrocławska 70 lsp. 130	arch. Paciorkowski L.	1692/30 12/5
Stanisław Skoczeń	zmiana fasady i rozkładu wewnętrznego i dobudowa muru granicznego	Wrocławska 7 lsp. 372	arch. Szufa	2707/30 8/5
Dz. XVIII.				
Leon i Salomon Kudler i Franciszka Beimowa	zmiany w 2-piętr. domu	Mogilska 86 lsp. 99	arch. Kryłoszański	914/30 1/5
Tow. Osiedli Urzędn. Inż. Jan i Józefa Rosiewiczowie	budowa ogrodzenia oraz 2-ch izb na poddaszu	Osiedle w Olszy	inż. Ritterman	1571/30 1/5
Józef Bednarski	budowa prow. wozowni	Rymarska 16 l. kat. 21/19	arch. Karwat Józef	1741/30 5/4
Dz. XIX.				
Miejski Urz. Pob. Opł.	nadbud. I-go piętra	Rzeźnicza 4	arch. Stadnicki Roman	2178/30 7/5
Tow. Osiedli Urzędn. P. Pawłowski Miecz.	budowa 1-piętr. domu	Lotnicza 51	arch. Paciorkowski Ludwik	1573/30 23/4
Karolina i Ferdynand Hoffmanowie	budowa 2-piętr. domu	Moniuszki, róg Kieleckiej lwh. 552	arch. Ślęzak Adam	1737/30 17/4
Kornberg Majer	budowa 2-piętr. domu	Mogilska 33 lwh. 597	arch. Wład. Stupnicki	430/30 24/3

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XIX.		
Marja Kłoczko	nadbud. I. i II. piętra	W. Pola 4 lsp. 93	arch. Paciorkowski L.	2378/30 1/5
Dr. Adam Krupiński	dod. mieszk. w suterenach	Olszyna 11 lsp. 241	inż. Filipkiewicz inż. Kolarzowski	9487/30 20/5
		Dz. XX.		
Joachim Haubenstock	budowa prow. ogrodzenia drewn. i szopy	Kosynierów l. kat. 108/6	inż. Krzyżanowski	1965/30 18/4
Jakób i Katarzyna Blakowie	budowa 2-piętr. domu	Grzegórzecka 138 lsp. 18	inż. Stobiecki	911/30 1/5
		Dz. XXI.		
Wawrzyniec Bańdo	budowa 1-piętr. domu	grunta Skrzyńskiego l. kat. 1663/16	inż. Stobiecki	196/30 23/3
Stanisław Grünberg i Ska	dobudowa 2 izb i sieni	Sarmacka 30 lsp. 176	arch. Kryłoszański	1541/30 9/4
Szymon Szurgot	budowa stajni	Płaszowska 74 lsp. 256	bud. Dostal	1453/30 5/4
Zofja Chyjek	budowa izby w poddaszu	Sarmacka 6 lsp. 236	P. Królikowski	2102/30 9/4
		Dz. XXII.		
Władysław Stoch	przebud. okna parter. na portal sklepowy	Salinarna 7 lsp. 205		756/30 9/4
Dogel i Salomea Matznerowie	nadbud. 2 p. i 2 p. dodowa	Salinarna 24 lsp. 46	bud. Dostal	1574/30 1/5
Marja Stecowa	budowa 1-piętr. domu z suterenami	Szkolna 8 lsp. 794	bud. Dostal	1962/30 29/5
Mojżesz Goldlfuss	budowa garażu i klozetów	Wielicka 10 lsp. 208	arch. Merenda	1505/30 5/4
Józef Dyrcz	nadbud. 3-go piętra	Trauguta lsp. 619	bud. Dostal	1956/30 14/4
Gmina stoł. król. m. Krakowa	przebud. wewn. realności	Nadwiślańska 4	bud. R. Stadnicki	2176/30 14/4
Marja Horak	budowa ogrodzenia i prow. szopy	Czyżówka l. kat. 1059/7	Królikowski Piotr	1895/30 14/4

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. XXII.		
Chiel Brühand	nadbud. 3-go piętra	pl. Zgody 16 lsp. 224	inż. Prokesch	1961/30 24/4
Magdalena Hausner	budowa 1-piętr. oficyny	Salinarna 12 lsp. 233	arch. Paciorkowski	2035/30 25/4
Marjan Brodawka	plany budowy baraku	Niewiadoma l. kat. 329/I.	budown. Podgórny Grzegorz	2130/30 25/4
Aleksander Kopczyński	plany mieszk. w poddaszu	Dąbrowskiego 12 lsp. 193	J. Bujas	2153/30 15/4
Bernard Liban i Ska	wybudwanie 5-ciu budynków fabr.	Puszkarska 7 i 9 lsp. 799	inż. Mehl	2155/30 1/5
Piotr Rysiewicz	budowa ustępów i muru	Fr. Marjewskiego 7 lsp. 740	inż. Mehl	2219/30 1/5
Bazyli Tomaszewski	budowa ustępów	Długosza 11	arch. Paciorkowski	2246/30 17/4
Maurycy Kanarek	budowa ogrodzenia	Konopnickiej i róg Kalwaryjskiej 102	inż. Herman Fingerhut	2438/30 9/4
Gustaw Sterngast	budowa ustępów	Kalwaryjska 88 lsp. 305	arch. Kryłowski	2721/30 8/5

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w miesiącu styczniu 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Dom parterowy przy ul. Juljusza Lea L. or. 87 L. sp. 88/XVI nabyła Katarzyna Nitoniowa od Ludwika i Stanisława Utylskich za cenę 4.050 dol.

2. Grunt lwh. 858/XVII przy ul. Mazowieckiej nabyli po połowie Helena z Nowińskich Sztorcowa i Arnold Bleiweiss od Zofji z Grochów Burzyńskiej za cenę 50.000 złotych.

3. Grunt lwh. 492/XVII przy ul. Towarowej nabyli po połowie Szymon i Berta Haubenstockowie od Firmy „Esge“ Spółki Akcyjnej gruntowej i budowlanej S. A. w Krakowie za cenę 5.400 dolarów.

4. Grunt lwh. 853/XIII przy ul. Królowej Jadwigi nabyli po połowie Paweł i Stanisława Setkowiczowie od Marji, Emila, Henryka i Jerzego Kęsków oraz Krystyny Cieplak za cenę 26.530 złotych.

5. Grunt lwh. 973/XVII obok ul. Mazowieckiej nabyli po połowie Władysław Bałus i Stefanja Stefaniuk od Jana Żmudy za cenę 8.000 złotych.

6. Grunta, lwh. 333/XIX i lwh. 334/XIX przy ulicy Miedzianej nabyli po połowie Estera Berkowicz i Jakób Eberstark od Salomona Wohlfeilera za cenę 8.500 złotych.

7. Część (1/8) domu parterowego przy ul. Miechowskiej L. or. 20 L. sp. 110/XIV nabył Wojciech Bednarski od Marji Hołdównej za cenę 1.130 złotych.

8. Części (3/8) domu parterowego przy ul. Grzegórzeckiej L. or. 143 L. sp. 78/XX oraz (3/8) realności lwh. 332/XX i lwh. 203/XX przy tejże ulicy — nabyła Stefanja z Urychowskich Nalepowa od Ludwika Nalepy za cenę 1.100 złotych.

9. Część (3/64) domu jednopiętrowego przy ul. Krakowskiej L. or. 46 L. sp. 18/VIII nabył Salomon Langrock od Keili Kornitzerowej za cenę 4.000 złotych.

10. Dom dwupiętrowy przy ulicy Cieszyńskiej L. or. 16 L. sp. 431/XVII nabyli po połowie Antoni i Stanisława Mikulscy od Jadwigi z Ostrzeszewiczów Czarnowskiej za cenę 17.500 dolarów.

11. Dom dwupiętrowy przy ul. Topolowej L. or. 17 L. sp. 224/VI nabył Mojżesz Halpern od Edwarda i Alfreda Simmlerów, Janiny z Simmlerów Decowej i Marji Tukacz za cenę 6.500 dolarów.

12. Część ($^{305}/_{448}$) domu jednopiętrowego przy ul. Lubelskiej L. or. 6 L. sp. 110/XVII nabył Józef Kron od Jana Szachowskiego za cenę 3.600 dolarów.

13. Grunt lwh. 1047/XVII przy ul. Wrocławskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 133/XVII, nabyła Honorata z Pszczołów Wilkowa od Franciszka Rajtara za cenę 10.000 złotych.

14. Część ($^3/_8$) domu parterowego przy ul. Krupniczej L. or. 24 L. sp. 13/IV nabył Witold Rzegociński od dra Bolesława Rzegocińskiego za cenę 7.000 zł.

15. Część ($^2/_6$) domu jednopiętrowego przy ul. Felicjanek L. or. 11 L. sp. 48/III nabyli po $^1/_6$ Józef Weingrün i Alfred Langrod od Adolfa Siódmaka za cenę 3.000 dolarów.

16. Dom dwupiętrowy przy ul. Piekarskiej L. or. 3 L. sp. 418/VIII nabyła Laja z Perlrothów Bruhowa od Abrahama i Małki Pfefferów za cenę 10.250 dolarów.

17. Część ($^6/_{16}$) domu parterowego przy ul. Mazowieckiej L. or. 138 L. sp. 39/XVII nabyły po $^3/_{16}$ Antonina Saniternik i Zofja Melaniukowa od Franciszki z Hoffmanów Fatterowej za cenę 5.000 złotych.

18. Część ($^1/_2$) domu dwupiętrowego przy ul. Miodowej L. or. 32 L. sp. 531/VIII nabył Icek Wolhendler od Raisli, Moszka, Hany, Mindli i Arona Płaczków za cenę 5.800 dolarów.

19. Grunta lwh. 704/XVII i lwh. 1029/XVII przy ul. Towarowej nabyli Firma „Esge“ Spółka gruntowa i budowlana S. A. w Krakowie $^3/_5$, Tadeusz Polaczek Kornecki i Mieczysław Seifert po $^1/_5$ części od Maksa i Ernestyny Kannengiesserów za cenę 3.000 dolarów.

20. Część ($^1/_4$) gruntu lwh. 356/XVI przy ul. Kazimierza Wielkiego nabyła Józefina Dembińska od Kazimierza Makowskiego za cenę 1000 zł.

21. Część ($^1/_4$) domu parterowego przy ul. Racławickiej L. or. 14 L. sp. 156/XV nabył Feliks Setkowicz od Karola Setkowicza za cenę 3.200 zł.

22. Grunt lwh. 573/IV przy Al. Słowackiego, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 88/IV nabył Uniwersytet Jagielloński w Krakowie od Ignacego Chrzanowskiego za cenę 47.152 złotych.

23. Dom dwupiętrowy przy ul. Topolowej L. or. 29 L. sp. 249/VI nabył dr Józef Guzikowski od Franciszka i Marji Laskowskich za cenę 6.700 dolarów.

24. Grunt lwh. 990/XVII przy ul. Mazowieckiej nabył Władysław Hollinger od Jana Marjana 2 im. Blumenfelda za cenę 5.687 dolarów.

25. Grunt lwh. 224/XVIII przy Al. Królewskiej wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 57/XVIII nabyli Wiktor i Władysław Okoniewicz po $^1/_4$, zaś Zygmunta Jastrzębska $^2/_4$ części od Józefa Kalicińskiego za cenę 20.000 złotych.

26. Grunt lwh. 1045/XVII przy ul. Prądnickiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 591/XVII nabył Antoni Slusarczyk od Marji Krzyżanowskiej za cenę 362 dolarów.

27. Grunt lwh. 493/XVII przy ul. Prądnickiej nabyły po połowie Marja i Helena Engelstein od Szymona Bernsteina za cenę 800 dolarów.

28. Dom dwupiętrowy przy ul. Czystej L. or. 13 L. sp. 299/IV nabyli po połowie Józef i Faustyna Leokadja 2 im. Sandomierscy od Stanisławy z Trąbków Siekierskiej, Zofji z Trąbków Passendorferowej i Bronisławy Trąbkównej za cenę 12.400 dolarów.

29. Grunt lwh. 223/XVIII przy Al. Królewskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 178/XVIII, nabył Chiel Weinberg od Szkoły ludowej w Prądniku Czerwonym za cenę 9.000 dolarów.

30. Grunt lwh. 1040/XIII przy ul. Ks. Józefa, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 669/XIII, nabył Teodor Kopczyński od klasztoru PP. Norbertanek w Krakowie za cenę 1.830 złotych.

31. Grunt lwh. 842/XVII przy ul. Prądnickiej nabyli po połowie Karolina Holikowa i Józef Chrapek od Marji Engelstein za cenę 4.000 złotych.

32. Dom dwupiętrowy przy ul. Kujawskiej L. or. 10 L. sp. 304/XV nabyli po połowie dr Pinkas i Zofja Kupferowie od Aleksandra i Stefanji Markiewiczów za cenę 15.500 dolarów.

33. Grunt lwh. 1067/XXII przy ul. Wielickiej nabyli po połowie Efroim i Estera Żeberkowie od Amalji Leiblowicz za cenę 1.568 dolarów.

34. Dom parterowy przy ul. Salezjańskiej L. or. 11 L. sp. 129/X nabyli po połowie Stanisław i Stanisława Steczkowscy od dra Marji Kranz za cenę 18.000 zł.

35. Grunt lwh. 602/X przy ul Dworskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 289/X, nabył Józef Mazur od Heleny z Rusków 1° Krzywoniowej 2° Klimeczkowej za cenę 8.250 złotych.

36. Część ($^3/_{40}$) domu parterowego przy ul. Kobierzyńskiej L. or. 83 L. sp. 180/X nabyła Zofja z Pieniążków Góralczyk od Janiny z Pieniążków Dyrdowej za cenę 400 złotych.

37. Dom jednopiętrowy, przy ulicy Józefińskiej L. or. 2 L. sp. 98 XXIII nabyli po połowie Szymon i Regina Bannetowie od Abrahama Friedricha i Joska Dawida Blatta za cenę 10.500 dolarów.

38. Grunt lwh. 1626/XXI, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 1202/XXI nabył Józef Maniecki od Firmy „Płaszów“ Spółka z ogr. odp. w Krakowie za cenę 23.800 złotych.

39. Część ($^1/_4$) gruntu lwh. 194/X przy ul. Twardowskiego nabył Michał Łuzak od Bronisławy Łuczakowej za cenę 800 złotych.

40. Część ($^{19}/_{150}$) gruntu lwh. 732/XXI przy ul. Wałowej nabył dr Stanisław Weigel od Karola Kupca i Stanisławy Gutowej za cenę 2.900 złotych.

41. Dom parterowy przy ul. Łagiewnickiej L. or. 25 i 27 L. sp. 125/XXII nabyli po połowie Majer Jakób 2 im. i Regina Pomerancowie od Polskiego Towarzystwa Handlowego — Towarzystwa Akcyjnego w Krakowie za cenę 7.000 dolarów.

42. Dom parterowy przy ul. Zamkniętej L. or. 8 L. sp. 273/XXII oraz grunt lwh. 1029/XXII przy tejże ulicy — nabyli po połowie Andrzej i Marja Marcowscy od Mikołaja i Agnieszki Kalembów za cenę 13.000 zł.

43. Grunt lwh. 1533/XXI przy ul. Płaszowskiej nabyli po połowie Józef i Michalina Lorkowie od Katarzyny Cyganik za cenę 4.000 złotych

II. Przez inne kontrakty.

1. Część ($^{10}/_{16}$) domu jednopiętrowego przy ulicy Murowanej L. or. 4 L. sp. 144/XVII wartości 25.000 zł nabyli tytułem darowizny po $^5/_{16}$ Wiktorja Pieczątkowa i Michał Tokarz od Wiktorji Tokarzowej.

2. Dom parterowy przy ul. Grzegórzeckiej L. or. 21 L. sp 2/XIX wartości 17.410 zł nabyli po połowie ty-

tułem darowizny Zofja z Marxenów Illukiewiczowa i Leon Samuel 2 im. Illukiewicz od Marji z Marxenów Pacanowskiej.

3. Część (2/4) domu jednopiętrowego przy Rynku Kleparskim L. or. 5 L. sp. 82/V wartości 55.000 zł nabył tytułem darowizny Wiesław Górecki od Walerji i Konrada Góreckich

4. Dom trzechpiętrowy przy Rynku Podgórskim L. or. 8 L. sp. 368/XXII wartości 89 000 zł nabyli tytułem darowizny Matylda Bachner, Ernestyna Krieger, Helena Grossman, Dawid, Leon. Eljasz, Henia i Salomea Finderowie po 1/8 części od Józefa i Reginy Finderów.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Część (48/96) domu jednopiętrowego przy ulicy Lwowskiej L. or. 13 L. sp. 14/XXII wartości 38.500 zł nabyli w spadku po 12/96 Berl Lorie, po 6/96 Maks, Artur, Henryk Lorie'owie, Regina z Lorie'ów Menasche, Wiktorja z Lorie'ów Schönberg, zaś po 1/96 Willi, Natan, Maks, Mojżesz, Flora i Róża Reinerowie po błp. Gitli Lorie.

2. Część (2/4) domu parterowego przy ul. Czyżówka L. or. 37 L. sp. 128-b wartości 12.500 zł nabyli w spadku po 1/4 Katarzyna i Michał Adamczykowie po śp. Stanisławie Adamczyku.

3. Część (3/40) domu parterowego przy ul. Dekerta L. or. 7 L. sp. 450/XXII wartości 1191 złotych nabyli w spadku Karolina i Stanisław Łaptasiowie, Józefa Marja 2 im. z Łaptasiów Łosiowa i Helena Starkiewicz po śp. Karolu Łaptasiu.

4. Część domu parterowego przy ul. Zajęczej L. or. 3 L. sp. 154/XX wartości 1.200 złotych nabyli w spadku Franciszek Trynka 6/256 oraz Stanisław, Roman, Alojzy, Adam, Franciszek i Helena Trynkowie po 3/256 części po śp. Antoninie Trynkowej.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w lutym 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Część 2/4 domu parterowego przy ul. Zagrody L. or. 14 L. sp. 197/XI. nabyli po 1/4 Edmund i Marja z Ciesielskich Roszkowscy od Cecylji Ciesielskiej za cenę 5000 złotych.

2. Grunt lwh. 1062/XVII. obok ul. Mazowieckiej wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 708/XVII — nabyli po połowie Ludwik i Helena Dymkowie od Małgorzaty z Kwaśniewskiich Ciaćmowej za cenę 473 dolarów.

3. Części 5/40 gruntów lwh 141/XVI i lwh 142/XVI oraz 50/320 części gruntu lwh 317/XVI przy ul. Kazimierza Wielkiego — nabył Józef Mysiak od Salomona Blaugrunda za cenę 450 złotych.

4. Grunt lwh 619/XIX obok ul Mogilskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 433/XX — nabyli po połowie Jan i Franciszka Górakowie od Marji z hr. Potockich hr. Sierakowskiej za cenę 2871 dolarów.

5. Grunt lwh 620/XIX obok ul. Mogilskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 434/XIX — nabyła Amalja Leiblowicz od Władysława hr. Zamojskiego za cenę 2250 dolarów.

6. Części (133 i 192) domu parterowego przy ul. Czarnowiejskiej L. or. 81 lsp. 69/XV oraz (13/16) gruntów lwh 240/XV, lwh 241/XV i lwh 452/XV przy tejże ulicy nabyli po połowie tych części Juljusz i Zofja Jurczakowie od Elżbiety z Malirschów Bąkowskiej za cenę 14.000 złotych.

7. Grunt lwh 1065/XVII przy ul. Prądnickiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 591/XVII — nabyli po połowie Kasper i Aniela Bebakowie od Marji z Krasińskich Krzyżanowskiej za cenę 348 dolarów.

8 Grunt lwh 1066/XVII przy ul. Prądnickiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 591/XVII nabyła Marja Engelstein od Marji z Krasińskich Krzyżanowskiej za cenę 793 dolarów.

9. Część (2/6) domu parterowego przy ul. Racławickiej L. or. 38 lsp. 30/XVII nabyła po 1/6 Marja z Zasadzkich Schneidrowa od Korneli z Zasadzkich Giermkowej za cenę 620 dolarów.

10. Grunt lwh 1067/XVII przy ul. Mazowieckiej wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 546/XVII — nabył Jakób Larisz od Józefy Włodarzowej za cenę 3800 złotych.

11. Grunta lwh 491/XVII i lwh 526/XVII przy ul. Mazowieckiej nabył Samuel Haubenstock od Józefa i Estery Unholzów za cenę 490 dolarów.

12. Dom jednopiętrowy przy ul. Zduńskiej L. or. 18 lsp 8/XI — nabył Witold Dynowski od Stefana Marko za cenę 13500 dolarów.

13. Grunt lwh 228/XII przy ul. Syrokomli nabyli inż. Ferdynand Liebling 3/12, Jozua Oberlender 5/12, zaś Dawid Schenker i Józef Scheuer po 2/12 części od Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej za cenę 11300 dol.

14. Grunt lwh 622/XIX obok ul. Mogilskiej – wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 433/XIX, nabyła Elza Zaharowa od Marji z hr. Potockich hr. Sierakowskiej za cenę 19865 złotych.

15. Grunt lwh 598/XIX obok ul. Mogilskiej — nabyli po połowie dr Regina i dr Zygmunt Rozenowie od Stanisławy Białkowej za cenę 2044 dolarów.

16. Części (1/18) domu parterowego przy ul. Rzeźniczej L. or. 22 lsp. 53/XIX oraz (1/18) gruntu lwh 146/XIX przy tejże ulicy — nabyła Józefa z Kantorowiczów Litwowa od Heleny z Kowalików Kantorowiczowej za cenę 1000 złotych.

17. Część (6/16) domu parterowego przy ul. Warzywnej L or. 4 lsp. 94/XVII nabył Stanisław Rajtar od Marji i Anieli Kałuskiej za cenę 2370 złotych.

18. Grunt lwh 620/XIX obok ul. Mogilskiej — nabyli po połowie Zbigniew Dziewoński i Wacława z Grabowskich Dziewońska od Amalji Leiblowicz za cenę 3600 dolarów.

19. Grunt lwh 1068/XVII obok ul. Mazowieckiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 128/XVII — nabyli po połowie Kazimierz i Eleonora Jakóbkowie od Franciszka Czekajskiego za cenę 7980 złotych.

20. Grunt lwh 1069/XVII obok ul. Mazowieckiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 128/XVII — nabyli po połowie Józef i Teresa Zaufalowie od Franciszka Czekajskiego za cenę 385 dolarów.

21. Dom dwupiętrowy przy ul. Zygmunta Augusta L. or. 7 lsp. 366/VI nabyła Marja Sierotwińska od Adeli z Wolskich Hroboniowej za cenę 18250 dolarów.

22. Grunt lwh 568/XV przy ul. Nowowiejskiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 33 XV — nabyli po połowie Izak i Gusta Neulingerowie od Kazimierza Mieszkowskiego i Władysława Kowalczyka za cenę 3000 dolarów.

23. Grunt lwh 345/XIX przy ul. Grzegórzeckiej — nabyli po $^1/_4$ części Stanisław i Anna Bacharowie, Abraham i Hana Braciejowscy od Jerzego i Władysława Kuncego za cenę 11500 dolarów.

24. Dom parterowy przy ul. Wileńskiej L. or. 12 lsp. 183/XVIII — nabyli po połowie Stefan i Anna Krawczykowie od Antoniny i Stanisława Müllerów za cenę 4000 złotych.

25. Grunt lwh 1052/XVII przy ul. Mazowieckiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 15/XVII — nabył Józef Worytkiewicz od Stanisława Kawalca za cenę 4900 złotych.

26. Część ($^1/_2$) gruntu lwh 597/XIX przy ul. Mogilskiej — nabył Majer Kornberg od Glückla Lehrfelda za cenę 1100 dolarów.

27. Część ($^2/_{10}$) domu parterowego przy ul. Lelewela L. or. 16 lsp. 94/XII — nabył Ignacy Dutkiewicz od Stefanji i Czesława Brardów za cenę 4000 zł.

28. Część ($^{90}/_{96}$) gruntu lwh 109/XVII przy ul Mazowieckiej — nabyli $^{45}/_{96}$ Józef i Karolina ze Zbrojów Buczakowie od Katarzyny i Franciszka Zbrojów za cenę 23900 złotych.

29. Część ($^2/_6$) domu parterowego przy ul. Krzywda L. or. 38 lsp. 5/XXI nabyła Karolina z Gorzulów Boruniowa od Władysława i Juljany Gorzulów za cenę 800 złotych.

30. Grunt lwh 957/XII przy ul. Zabłocie — nabył Bazyli Cybij od Leona Banneta i Wilhelma Rakowera za cenę 800 dolarów.

31. Grunt lwh 1102/XXII przy ul. Wadowickiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 105 XXII — nabyli po połowie Benedykt i Marja Rudkowie od Wilhelminy Leowej za cenę 6898 złotych.

32. Grunt lwh 1103/XXII przy ul. Wadowickiej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 105 XXII — nabyła Walerja z Rudków Pająkowa od Wilhelminy Leowej za cenę 4500 złotych.

II. Przez inne kontrakty.

1. Dom parterowy przy ul. Konfederackiej L. or. 1 lsp. 224/XI wartości 25.500 złotych — nabyli po $^1/_3$ tytułem darowizny Aniela, Stanisława i Marja Soboniówne od Karoliny Soboniowej.

2. Dom dwupiętrowy przy ul. Lelewela L. or. 24 lsp. 100/XII wartości 60.000 złotych — nabyła tytułem darowizny Kongregacja III Zakonu św. O. Franciszka przy kościele OO. Franciszkanów w Krakowie od Marji Janelli.

3. Części ($^1/_2$) gruntów lwh 712/XVII, lwh 717/XVII, lwh 718/XVII, lwh 722/XVII i lwh 685/XVII — wartości 30.000 złotych — nabył tytułem darowizny Franciszek Dymek od Julji z Dwuraźnych Dymkowej.

4. Część 270/3240 domu jednopiętrowego przy ul. Izaka L. or. 3 lsp. 162/VIII — wartości 8000 złotych — nabyły tytułem darowizny Eugenja i Lola Kauferówne od Loli z Basserów Kauferowej.

5. Grunt lwh 1627/XXI przy ul. Golikówka — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 117/XXI — oraz dom parterowy przy tejże ulicy L. or. 80 lwh 117 XXI wartości 6000 zł. nabyła tytułem darowizny, Aniela z Talarków Rybkowa od Małgorzaty z Chwajów 1-o Olszowej, 2-o Talarkowej.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Części ($^{20}/_{32}$) domów dwupiętrowych przy ul Dietlowskiej L. or. 69 lsp. 409/VII — oraz przy ul Brzozowej L. or. 4 lsp. 430/VIII łącznej wartość 80.000 złotych — nabyli w spadku po $^5/_{32}$, Matylda z Hirschbergów Holländrowa, Cyna i Dawid Hirschberg i Salomea z Hirschbergów Metzgerowa po błp. Elce Ryfce 2 im. Hirschbergowej.

2. Dom parterowy przy ul. Krzemionki L. or. 20 lsp. 743/XXII — wartości 20640 zł. nabyli w spadku po $^1/_4$ części Aniela i Bolesław Sroczyńscy, Aleksandra Czeremugowa i Bogusława Andrusiewicz po ś. p. Mieczysławie Sroczyńskim.

3. Część ($^1/_2$) domu jednopiętrowego — przy ul. Chodkiewicza L. or. 7 lsp. 78/XIX — wartości 38.000 zł. nabyli w spadku Władysława, Felicja, Marjan, Wacław i Stanisław Tomaszewscy, Janina z Tomaszewskich Olejczykowa po ś. p. Janie Tomaszewskim.

4. Części ($^3/_6$) domów, dwupiętrowego przy ul. Zamojskiego L. or. 37 lsp. 373/XXII oraz trzechpiętrowego przy ul. Długiej L. or. 33 lsp. 192/V — łącznej wartości 122.500 — nabyli w spadku po $^1/_6$ Magdalena, Adam i Marja Żychowiczowie po ś. p. Franciszku Żychowiczu.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w miesiącu marcu 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Części ($^{266}/_{320}$) domu parterowego przy ul. Pasterskiej L. or. 9 i 11 L. sp. 154/XIX oraz gruntu lwh 332/XIX przy tejże ulicy nabyli po $^{133}/_{320}$ Józef i Zofja Gaudynowie od Heleny z Kowalów Bylicowej i Ludwika Kowala za cenę 20.000 złotych.

2. Część ($^2/_{10}$) domu parterowego przy ul. Tadeusza Kościuszki L. or. 76 L. sp. 4/XII nabyli po $^1/_{10}$ Józef Wołek i Antonina z Dutkiewiczów Wołkowa od Wacława Dutkiewicza za cenę 5.500 zł.

3. Grunt lwh 623/XIX obok ul. Mogilskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 392/XIX, nabyli po $^1/_3$ części Marja i Zofja Periy i Marja Greschler od Natana Leimana za cenę 860 dolarów.

4. Grunt lwh. 392/XIX obok ul. Mogilskiej nabyli Mendel Stein $^2/_4$, Maurycy i Stefanja Allerhandowie po $^1/_4$ części od Natana Leimana za cenę 868 dolarów.

5. Część ($^2/_4$) gruntu lwh. 392/XIX obok ul. Mogilskiej nabyli po $^1/_4$ Maurycy i Stefanja Allerhandowie od Mendla Steina za cenę 750 dolarów.

6. Grunta lwh. 241/V, lwh. 242/V i lwh. 243/V przy ul. Basztowej nabyła firma „Feniks" Towarzystwo ubezpieczeń na życie we Wiedniu od Firmy „Barbakan" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie za cenę 61.000 dolarów.

7. Dom jednopiętrowy przy ul. Kraszewskiego L. or. 11 L. sp. 130/XII nabył Leon Nass od Heleny 1° Swobodowej 2° Nowocieniowej za cenę 5.950 dol.

8. Grunt lwh. 552/XIX obok ul. Mogilskiej nabyli po połowie Ferdynand i Karolina Hoffmanowie od Tadeusza Pileskiego za cenę 3.092 dolarów.

9. Część (1/3) gruntu lwh. 137/XIX przy ul. Grzegórzeckiej nabyła Dorota Armer od Ernestyny Stamberger za cenę 225 dolarów.

10. Grunt lwh. 689/VIII przy pl. Wolnicy, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 553/VII, nabyła Cecylja Grünberg od Wolfa i Chaji Witta 2 im. Landererów za cenę 4.370 dolarów.

11. Dom parterowy, przy ulicy Kupa L. or. 14 L. sp. 143/VIII, nabyły Estera Bosak 2/3 i Ella Bosak 1/3 część od firmy „Hankarp" Spółka z ogran. odpow. w Krakowie za cenę 29.300 złotych.

12. Dom jednopiętrowy przy ulicy Pod Fortem L. or. 6 L. sp. 328/XVII nabyła Irena Jarek od Walentego Nalepy za cenę 800 zł (wraz z dożywociem).

13. Grunt lwh. 495/XIII przy ul. Królowej Jadwigi nabyła Marja Walerowska od Stanisława Cichego za cenę 2.500 złotych.

14. Dom dwupiętrowy przy ul. Felicjanek L. or. 19 L. sp. 47/III nabyli po połowie Władysław i Olimpja Papeciowie od Franciszka Pochopienia za cenę 73.680 zł.

15. Grunt lwh. 1072/XVII przy ul. Mazowieckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 74/XVII, nabyła Katarzyna Szczurek od Marji z Chwastków Cujanowej za cenę 4.195 zł.

16. Dom trzechpiętrowy przy ul. Zielonej L. or. 23 L. sp. 109/VII, nabyli po 1/4 części Mendel i Sara Abelesowie oraz Mendel i Chwala Poserowie od Berty i Hirscha Majerhoffów, Sary Schulsinger i Antoniny Mahlerowej za cenę 28.500 dolarów.

17. Grunt lwh. 858/XVII przy ul. Towarowej nabył dr Ludwik hr. Poniński od Heleny Sztorcowej i Arnolda Bleiweisa za cenę 7.200 dolarów.

18. Dom jednopiętrowy przy ul. Rzecznej L. or. 11 L. spis. 175/XVII nabyli po połowie Feliks i Helena Kowalczykowie od Ignacego i Marji Stypułów za cenę 64.000 złotych.

19. Grunt lwh. 1085/XVII przy ul. Prądnickiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 707/XVII, nabyli po połowie Mojżesz i Chaja Haubenstockowie od Józefa Chwastka za cenę 2.099 dol.

20. Części (3/70) domu jednopiętrowego przy ulicy Juljusza Lea L. or. 47 L. sp. 264/XV oraz gruntu przy tejże ulicy nabyła Józefa Niewiestonowa od Tadeusza Ścibory za cenę 1.628 złotych.

21. Części (6/224) gruntów lwh. 36, 38, 155, 394, 396, 395, 397, 400, 449, 450/XV przy ul. Czarnowiejskiej, oraz gruntu lwh. 154/XIV przy ul. Kawiory nabyła Spółka pod firmą „Esge" Spółka gruntowa i budowlana S. A. w Krakowie od Stanisławy z Murany'ich Grabowskiej za cenę 900 dolarów.

22. Część (2/4) gruntu lwh. 178/XVI nabyli po 1/4 Władysław i Marta Kieratowie od Stanisława i Józefy Kucharczyków za cenę 3700 złotych.

23. Grunt lwh. 292/XVI przy ul. Juljusza Lea nabył Tadeusz Wilkosz od Józefa Worytkiewicza za cenę 4.000 złotych.

24. Grunt lwh. 547/XX przy ul. Opłotki, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 136/XX, nabył Ludwik Marcella od Katarzyny z Grzywoniów Marcellowej za cenę 2.000 złotych.

25. Dom dwupiętrowy przy ul. Radziwiłłowskiej L. or. 15 L. sp. 209/VI nabyli po połowie Lejzor i Resi Wilkenfeldowie od Jakóba i Goldy Sternów za cenę 12.500 dolarów.

26. Grunt lwh. 621/XU przy ul. Bartosza Głowackiego, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 30, 434, 435, 570/XV, nabyli po połowie Szymon i Elżbieta Gołowinowie od F-y „Esge" Spółki gruntowej i budowlanej S. A. w Krakowie za cenę 1.286 dolarów.

27. Grunt lwh. 622/XV przy ul. Bartosza Głowackiego, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 30, 434, 435, 570/XV, nabyli po połowie Szymon i Elżbieta Gołowinowie od Firmy „Esge" S-ki gruntowej i budowlanej S. A. w Krakowie za cenę 1.062 dolarów.

28. Części (31/200) domu trzechpiętrowego przy ul. Tatarskiej L. or. L. sp. 29/XII nabyła Marcjanna Nikowska od Emila Myszkowskiego 8/200, Wincentego Piątkowskiego 16/200, Stanisława Jaworskiego 3/200 i Józefa Lasonia 4/200, za cenę 7.750 złotych.

29. Część (2/4) domu jednopiętrowego przy ul. Mogilskiej L. or. 31 L. sp. 194/XIX nabyli po 1/4 Józef i Marja Kumorowie od Piotra Żupnika za cenę 38.000 zł.

30. Dom dwupiętrowy przy ul. Biskupiej L or. 5 L. sp. 244/IV nabył Konwent OO. Cystersów z Szczyrzyn od Henryka i Stefanji Pachońskich za cenę 15.000 dolarów.

31. Dom jednopiętrowy przy ul. Gontyna L. or. 4 L. spis. 253/XIII nabył Zygmunt Kaszyński od Alojzego Bernarda 2 im. Wagnera za cenę 97.680 zł.

32. Dom jednopiętrowy przy ul. Gontyna L. or. 4 L. sp. 253/XIII nabyli po połowie Stanisław Sawicki i Stanisław Oleszek od Zygmunta Kaszyńskiego za cenę 7.065 dolarów.

33. Część (1/3) domu jednopiętrowego przy ul. Józefa L. or. 40 L. sp. 268/VIII nabył Szymon Spingern od Serci z Pillerów Kajzerów za cenę 400 dol.

34. Grunt lwh. 1.074/XVII, przy ul. Obożnej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 648/XVII, nabyli po 1/4 części Wojciech i Joanna Marszałkowie, Jan i Marja Siemieniuchowie od Kaspra Zbroji za cenę 10.000 zł.

35. Grunt lwh. 400/XX przy ul. Grzegórzeckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 268/XX, nabyli po połowie Tadeusz i Katarzyna Lenczowscy od Ewy i Stefanji Romaniuków za cenę 600 zł.

36. Grunt lwh. 225 225/XVIII przy Al. Królewskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 20/XVIII, nabyli po połowie Andrzej i Salomea Kumelowie od Związku Młodzieży Przemysłowej i Rękodzielniczej w Krakowie za cenę 299 dolarów.

37. Grunta lwh. 715/XVI i lwh. 720/XVII przy ul. Mazowieckiej nabyła Agnieszka Januszowa od Stanisława Dwuraźnego za cenę 7.000 złotych.

38. Grunt lwh. 168/VII, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 672/VII, nabył Artur Wohl od Emilji, Adama i Władysława Friedleinów,

Honoraty Dydakowej, Zofji Kutew i Marji Gebkowej za cenę 40326 dolarów.

39. Grunta lwh. 123/XX i lwh. 374/XX przy ulicy Grzegórzeckiej nabył dr Bolesław Komorowski od Henryka Rozmaryna za cenę 23.407 złotych.

40. Dom jednopiętrowy przy Al. Artura Grottgera L. or. 12 L. sp. 311/XV nabyła Firma „Oryza" Zakłady przemysłu ryżnego S. A. w Krakowie od Józefa i Marty Fignów za cenę 93.000 złotych.

41. Dom dwupiętrowy przy ul. Miodowej L. or. 23 L. sp. 358/VIII nabyli po połowie Abraham i Reisla Frühaufowie od Rozalji Mandelbaum za cenę 10.000 dol.

42. Dom dwupiętrowy przy ulicy Kraszewskiego L. or. 8 L. sp. 108/XII nabyli po połowie Jakób i Wiktorja Chrząszczowie od Jana i Bronisławy Żurków, Julji z Żurków Blumowej za cenę 6.200 dolarów.

43. Część $^1/_2$ gruntu lwh. 475/XI przy ul. Zagrody nabyła Władysława Grzywowa od Rudolfa Idzikowskiego za cenę 2.500 złotych.

44. Część ($^2/_{12}$) domu dwupiętrowego przy ulicy Bohdana Zaleskiego L. or. 38 L. sp. 100/XIX nabył Antoni Drabikowski od Jana i Agaty Zachwiejów za cenę 16.000 złotych.

45. Część ($^{11}/_{60}$) domu jednopiętrowego przy ulicy Rydlówka L. or. 12 L. sp. 122/XXII nabyła Józefa Röhrenbeck od Salomei Pemper za cenę 1.120 dol.

46. Dom parterowy przy ul. Salinarnej L. or. 1 L. sp. 59/XXI nabyło Zgromadzenie Ks. Kanoników Regularnych Lateraneńskich w Krakowie od ks. Jana Widerskiego za cenę 30.000 złotych.

47. Dom jednopiętrowy przy ul. Lwowskiej L. or. 15 lsp. 550/XXII — nabyli po połowie Izak i Marja Lichtowie od Sabiny Gelber i Luby Kessler za cenę 17500 dolarów.

48. Grunt lwh 1106/XXII przy ul. Parkowej — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 633/XXII — nabyli po połowie Emil i Berta Künstlerowie od Marji Rudkowej za cenę 9200 złotych.

49. Grunt lwh 1183/XXI obok ul. Płaszowskiej — nabył Paweł Jakóbiec od Michała Byka za cenę 6000 zł.

50. Grunt lwh 1107/XXII przy ul. Krzemionki — wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh 91/XXII — nabyli Izak Wolf $^2/_6$, zaś Mojżesz, Baruch Mendel 2 im. Józef Juda 2 im. i Getzel Wolfowie po $^1/_6$ części od Dra Józefa Emilewicza za cenę 2266 dolarów.

51. Część ($^{26}/_{64}$) domu parterowego przy ul. Zielnej L. or. 5 lsp. 100/IX nabyli po $^{13}/_{64}$ Antoni i Ludmiła z Podmagórskich Wawrzykowiczowie od Józefa Podmagórskiego za cenę 5750 złotych.

II. Przez inne kontrakty.

1. Część ($^1/_2$) domu parterowego przy ul. Olszowej L. or. 2 lsp. 29/XVIII wartości 1000 zł. nabyła tytułem darowizny Salomea Kumalowa od Jędrzeja Kumali vel Kumeli.

2. Część ($^2/_{16}$) domu jednopiętrowego przy ul. Wąskiej L. or. 4 lsp. 296/XIII wartości 1000 zł. nabyli tytułem darowizny po $^1/_{16}$ Rafał Hirsch 2 im. i Natalja Neumanowie recte Hochwaldowie od Lazara Saula 2 im. Neumana recte Hochwalda.

3. Grunt lwh 1004/XIII przy ul. Królowej Jadwigi wartości 4000 złotych nabył tytułem darowizny dr Ludwik Chrobak od Janiny z Chmielewskich Chrobakowej.

4. Część ($^2/_4$) domu dwupiętrowego przy ul. Poselskiej L. or. 19 lsp. 497/I wartości 80.000 zł. nabyli tytułem darowizny po $^1/_4$, Jakób i Sabina z Silbigerów Wistreichowie od Szymona Silbigera.

5. Dom parterowy przy ul. Bronowickiej L. or. 15 lsp. 110/XV wartości 6000 zł. nabyła tytułem darowizny Helena z Glończyków Popkowa od Anastazji z Palusów Glończykowej.

6. Część ($^1/_2$) domu parterowego przy ul. Bartosza Głowackiego L. or. 14 lsp. 39/XVI wartości 10.000 zł., nabyła tytułem darowizny Zofja Buczakowa od Wacława Buczaka.

7. Grunt lwh 452/XVII przy ul. Mazowieckiej, wartości 15.000 złotych, nabył tytułem darowizny Paweł Worytkiewicz (junior) od Pawła Worytkiewicza (seniora).

8. Część ($^1/_2$) gruntu lwh 1039/XXII przy ul. Dąbrowskiego, wartości 2164 złotych, nabyła tytułem darowizny Teofila Fiut od Franciszka Fiuta.

9. Część ($^{20}/_{32}$) domu parterowego przy ul. Zielnej L. or. 5 lsp. 100/IX wartości 9000 złotych, nabyli tytułem darowizny po $^{10}/_{32}$ Ludmiła z Podmagórskich Wawrykiewicz i Józef Podmagórski od Stanisława Podmagórskiego.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Dom dwupiętrowy przy ul. Lubomirskiego L. or. 47 lsp 372/VI wartości 80.000 zł. nabyli w spadku dr Kazimierz Lewandowski, Zofja z Lewandowskich Bobakowska, Anna z Lewandowskich Garbusińska po $^2/_8$ oraz dr. Józef i Stanisław Muchowicz po $^1/_8$, po ś. p. Wincentynie z Piątkowskich Lewandowskiej.

2. Część ($^3/_6$) domu dwupiętrowego przy ul. Jana Kochanowskiego L. or. 18 lsp. 466/IV wartości 47.500 zł. nabyli w spadku po $^1/_{16}$ Jan i Marja Cybulscy oraz Anna z Cybulskich Ryglicka po ś. p. Jerzym Aleksandrowiczu.

3. Dom parterowy przy ul. Gumniska L. or. 17 lsp. 87 a/XXI oraz grunt lwh 1066/XXI przy tejże ulicy wartości 16.000 zł., nabyły w spadku po połowie Helena Wójcik i Aniela Bidzińska po ś. p. Marji Zarembie.

4. Części ($^1/_2$) domu parterowego przy ul. Gumniska L. or. 17 lsp. 87 a/XXI oraz gruntu lwh. 1066/XXI przy tejże ulicy wartości 8000 zł., nabył w spadku Jan Wójcik po ś. p. Helenie Wójcik.

5. Dom jednopiętrowy — przy ul. Józefińskiej L. or. 5 i 7 lsp. 90/XXII wartości 88000 zł. — nabyła w spadku Stefanja z Tillesów Hausnerowa po błp. Paulinie z Rappaportów Tillesowej.

6. Składnica nafty przy ul. Podskale na realności lwh 419/XXII wartości 2.500 zł. nabyli w spadku Paweł Aleksandrowicz i Antonina Schapira po $^{40}/_{120}$, zaś Betti Maurycy, Józef i Alma Aleksandrowiczowie po $^9/_{120}$ i Paulina vel Pepi Aleksandrowicz $^4/_{120}$ części po błp. Izaku Aleksandrowiczu.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

Dnia 9 maja b. r. odbyło się pod przewodnictwem r. m. Dra Muczkowskiego **posiedzenie Komisji plantacyjnej Rady miasta,** na którem uchwalono przydzielenie pod ogródki jordanowskie dla dzieci w wieku od 2 do 6 lat dwóch kółek oraz 1 boiska zatrawionego w parku Dra Jordana, przyjęto do wiadomości zapis bł. p. Dra Meiselsa na cele parku „Las Wolski" w kwocie 500 dolarów St. Zj. Am. Półn., zatwierdzono projekt uporządkowania pod względem drogowym i ogrodowym dojazdu do Pałacu Sztuk Pięknych przy placu Szczepańskim, oraz załatwiono szereg spraw bieżących.

Dnia 12 maja b. r. odbyło się pod przewodnictwem r. m. Inż. Aleksandra Adelmana **posiedzenie Komisji nądzorczej dla Zakładu Czyszczenia miasta i Miejskiej Straży Pożarnej,** na którem ustalono szczegółowy program skrapiania i zamiatania ulic, uchwalono powiększenie taboru samochodowego do kropienia i zamiatania ulic o 2 automaty samochodowe, uchwalono sprzedaż 6-ciu zużytych samochodów osobowych, oraz załatwiono szereg spraw bieżących.

Dnia 14 maja b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Witołda Ostrowskiego **posiedzenie Komisji drogowo-kanałowej Rady miejskiej,** na którem rozstrzygnięto na wstępie oferty na mające się wykonać budowy kanałów ulicznych na pl. Kossaka oraz w ul. Łęczyckiej i Mazowieckiej, uchwalono sposób uporządkowania ul. Zabłocie na przestrzeni od III Mostu do ul. Romanowicza, oraz zatwierdzono wnioski na dostawę asfaltu do robót drogowych w bieżącym sezonie.

Dnia 27 maja b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Dra Ignacego Landaua **posiedzenie Komisji Rady miasta dla Zakładów przemysłowych**, na którem zatwierdzono zamknięcie rachunkowe i rachunek bilansu Miejskich Zakładów Ceramicznych za rok 1929, udzielając Dyrekcji absolutorjum oraz wyrażając uznanie za jej dotychczasową działalność, poczem wybrano subkomitet dla rozpatrzenia wniosków Dyrekcji M. Zakładów Ceramicznych w sprawie rozbudowy przedsiębiorstwa.

KONTRAKT

dzierżawy teatru miejskiego im. Juljusza Słowackiego w Krakowie — zawarty pomiędzy Gminą stoł. król. miasta Krakowa a pp. Eugenjuszem Bujańskim i Teofilem Trzcińskim, względnie spółką z tych osób złożoną.

Panowie Eugenjusz Bujański i Teofil Trzciński, względnie spółka z nich złożona, zwani w dalszym ciągu kontraktu dla skrócenia „dzierżawcy" biorą w dzierżawę, a Gmina stoł. król. miasta Krakowa im w dzierżawę oddaje przedsiębiorstwo teatru im. Juljusza Słowackiego, na następujących warunkach:

1.

Przedmiotem dzierżawy jest przysługujące Gminie stoł. król. miasta Krakowa na zasadzie koncesji, objętej reskryptem dawn. austr. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 2 lutego 1891 L. 22302, prawo urządzenia i prowadzenia stałego teatru, a więc przedsiębiorstwo prowadzenia teatru im Słowackiego w oddanym na ten cel w używanie dzierżawcy budynku teatralnym, położonym przy pl. św. Ducha L. or. 1.

Celem sprawowania powyższej dzierżawy otrzymują dzierżawcy w posiadanie i używanie oprócz opisanego wyżej budynku teatralnego, także trzy budynki, a to jeden przy pl. św. Ducha L. or. 2, przeznaczony na malarnię, stolarnię dekoracyjną i magazyn mebli, dwa zaś przeznaczone na magazyny teatralne, a położone przy ul. Radziwiłłowskiej L. or. 3, oraz w podworcu szkoły im. Wład. Jagiełły przy ul. św. Marka L. or. 28 i 30, tudzież otrzymują całe urządzenie tych budynków oraz urządzenie sceny, a więc dekoracje, meble, kostjumy, rekwizyty, peruki, bibljotekę i wogóle wszystko to, co do tej chwili stanowiło i stanowi przynależności przedsiębiorstwa teatralnego, a co jest wykazane szczegółowo w inwentarzu podpisanym przez obie strony i stanowiącym część integralną umowy dzierżawnej.

Nadto Gmina oddaje dzierżawcom cały budynek poszkolny przy pl. św. Ducha L. or. 3 na magazyny teatralne i inne cele ściśle z dzierżawą teatru związane. Do tego budynku odnoszą się te same postanowienia kontraktu dzierżawy, które dotyczą reszty przedmiotu dzierżawy z tą tylko zmianą, że PP. dzierżawcy obowiązani są opłacać od owego budynku osobny czynsz, który ustalony został na kwotę 405 (czterysta pięć) zł., płatną każdego pierwszego dnia w miesiącu z góry.

2.

Dzierżawa rozpoczyna się w dniu 1 września 1929, a kończy zasadniczo z dniem 31 sierpnia 1932, z tem atoli zastrzeżeniem, że pierwszy rok dzierżawy będzie rokiem próby i że każdej stronie przysługuje prawo jej wypowiedzenia bez podania powodów. Wypowiedzenie musi jednak nastąpić przed 1 kwietnia 1930 ze skutkiem na 31 sierpnia 1930. Gdyby żadna ze stron nie skorzystała z tego wypowiedzenia — dzierżawa trwać ma do 31 sierpnia 1932 r.

W tym dniu zaś skończy się ona bezwarunkowo i bez żadnego wypowiedzenia, zaś ewentualne dalsze jej przedłużenie może nastąpić tylko na podstawie uchwały Rady miejskiej w Krakowie.

3.

Inwentarz w ustępie 1. wspomniany jest podstawą odbioru w posiadanie dzierżawców wszystkich w skład tegoż wchodzących przedmiotów, będzie on też podstawą oddania ich przez dzierżawców w posiadanie Gminy z chwilą wygaśnięcia tej umowy; oddanie to ma nastąpić w stanie, w jakim dzierżawcy budynki i inwentarz odebrali, z uwzględnieniem naturalnego ich zużycia. Ta sama zasada obowiązuje co do przedmiotów, o które inwentarz zostanie w czasie trwania dzierżawy wzbogacony (vide ustęp 5).

4.

Tytułem czynszu uznawczego opłacać będą dzierżawcy Gminie po sto zł. (100) za każdy rok zawsze dnia 1 września zgóry. Oprócz tak oznaczonego czynszu, oraz czynszu ustalonego w ustępie 1. obciążają dzierżawców bez regresu do Gminy wszystkie podatki, opłaty publiczne państwowe i samorządowe, oraz wszzystkie wydatki, połączone z prowadzeniem przedsiębiorstwa teatralnego, z wyjątkiem tych świadczeń, które Gmina przyjęła w tej umowie wyraźnie na siebie (v. ust. 28). Między innemi obciążają ich wydatki na płace artystów, personalu technicznego i wogóle funkcjonarjuszów w przedsiębiorstwie zajętych, oraz przez Prezydenta m. do teatru przydzielonych, opłaty społeczne na nich, koszt orkiestry, którą przynajmniej w dotychczasowym zakresie utrzymywać się obowiązują, wydatki na opał i światło.

5.

Niezależnie od tych świadczeń obowiązani są dzierżawcy uzupełniać inwentarz nowemi przedmiotami, między innemi nowemi dekoracjami, meblami, ubiorami oraz rekwizytami, perukami i bibljoteką, odpowiadającemi oczywiście czasowi i miejscu akcji granych sztuk i osobom w niej przedstawianym, przyczem faktyczna wartość tak uzupełnionego inwentarza wynosić ma w każdym roku conajmniej 30 000 zł. Gdyby w którymkolwiek roku dzierżawy wydatek na ten cel przez dzierżawców poniesiony z uwagi na grane w danym sezonie sztuki — nie osiągnął 30.000 zł — zaoszczędzona w ten sposób kwota ma być użytą na powyższy cel w następnych okresach dzierżawy tak, aby łączna wartość inwentarza uzupełnionego przez dzierżawców, odpowiadała liczbie lat dzierżawy, pomnożonej przez 30.000 zł.

Stare, czyli już używane przedmioty inwentarza mogą dzierżawcy nabywać tylko za zgodą P. Prezydenta miasta.

Wszystkie przez dzierżawców sprawione przedmioty inwentarza stają się z chwilą nabycia ich przez nich własnością Gminy. Dotyczy to także prawa wystawiania pewnych sztuk, rozpisanych ról, podręczników i wógole tych przedmiotów, które wchodzą w bibljotekę teatralną.

Dla porządku, organ przez Gminę do tego powołany, sprawdzi co pół roku stan i ilość oraz wartość uzupełnionego inwentarza i odnoszące się do niego rachunki i dopisze odnośne przedmioty do inwentarza głównego.

6.

Dzierżawcom nie wolno żadnych przedmiotów inwentarza wypożyczać osobom trzecim ani też używać ich poza teatrem im. Słowackiego w Krakowie.

Koszta naprawy i konserwacji inwentarza obciążają wyłącznie dzierżawców i nie będą im policzone na uzupełnienie inwentarza, o którym mowa w poprzednim ustępie.

7.

Dzierżawcy obowiązani są ogrzewać dostatecznie gmach teatralny własnym kosztem, żużel i popiół wywieźć i stosować się w tym względzie do zarządzeń Gminy. W razie braków w ogrzewaniu, może Gmina poczynić stosowne zarządzenia na koszt dzierżawców i ściągnąć należytość z kaucji. Ciepłotę będzie się uważało za dostateczną, gdy termometr w loży Prezydenta miasta wykaże na pół godziny przed rozpoczęciem przedstawienia 13° R.

W dniach wolnych ewentualnie od przedstawień stan ciepłoty w teatrze ma odpowiadać wymogom należytej konserwacji wnętrza.

8.

Dzierżawcy mają obowiązek utrzymywać we wszystkich im oddanych budynkach oświetlenie i ponosić połączone z tem koszta, jak niemniej wydatki na wymianę lampek i stopek; obciążają ich również opłaty za wodę pobraną z wodociągu miejskiego i za gaz. Co do opłaty za gaz, światło elektryczne i wodę, a to poniżej cen normalnych, porozumieją się strony osobno.

9.

Dzierżawcy winni używać oddanych im przedmiotów tak, jak na troskliwych gospodarzy przystało. Nie wolno im przedsiębrać w nich bez zezwolenia Prezydenta miasta żadnych zmian ani przeróbek. Dotyczy to tak nieruchomości jak i ich urządzeń, maszynerji, dekoracyj scenicznych oraz wszelkich innych przedmiotów inwentarza. Odpowiadają też dzierżawcy za wszelkie szkody powstałe z ich winy, względnie zatrudnionych w przedsiębiorstwie osób.

10.

Obowiązkiem dzierżawców będzie dołożyć starań, aby w godzinach przedstawień był czynny bufet na I piętrze. Gmina zastrzega sobie tu jednak kontrolę cen przekąsek, słodyczy i napojów i ich jakości.

11.

Dzierżawcy obowiązani są przez cały czas trwania dzierżawy dawać w gmachu teatralnym przedstawienia sceniczne, jak wogóle wszelkie przedstawienia wchodzące ściśle w zakres sztuki dramatycznej i to codziennie pod tym rygorem, że za każdy dzień w którymby nie urządzili przedstawienia wypełniającego normalny wieczór, zapłacą Gminie na jej żądanie tytułem kary konwencjonalnej 500 zł. Rygor ten nie dotyczy dni poprzedzających bezpośrednio wystawienia sztuki scenicznej większego zakroju, a które to dnie dzierżawcy przeznaczyli na próbę jeneralną dla pewnej sztuki.

Nie dotyczy on też wypadku, gdy z ważnych powodów Komisja teatralna a w nagłych wypadkach Prezydent miasta zwolni dzierżawców od urządzenia przedstawienia w pewne dni.

12.

Wolno też dzierżawcom postarać się o przedstawienia operowe i operetkowe lub jakiekolwiek inne podczas miesięcy wakacyjnych każdego roku, z zastrzeżeniem, że dzierżawcy przed 1 czerwca odnośnego roku uzyskają aprobatę Komisji teatralnej na program przedstawień i zapewnią stałość przedstawień oraz możność i prawo kontroli ze strony Komisji teatralnej nad ich artystycznem wykonaniem.

13.

Oprócz codziennych przedstawień wieczornych, wolno dzierżawcom dawać drugie przedstawienie w innej porze dnia. Obowiązkiem ich jest urządzać przynajmniej 4 razy w miesiącu wieczorne przedstawienia, t. zw. popularne dla szerokich sfer po cenach zniżonych i conajmniej 20 przedstawień w roku dla młodzieży szkolnej, również po cenach zniżonych.

Dzierżawcy winni są obracać pewien stały dzień w tygodniu na premjery, przyczem jest pożądane, by one się odbywały w miarę możności co tydzień.

14.

Przedstawienienia winny być należycie przygotowane i stać na możliwie wysokim poziomie artystycznym, a odbywać się mają w języku polskim, inny język dopuszczalny jest tylko za zezwoleniem Komisji teatralnej.

Odpowiednio urozmaicony repertuar odpowiadać musi zadaniom sztuki, dawnym tradycjom teatru im. Słowackiego i stanowisku Krakowa w Polsce, oraz powinien uwzględniać w szerokiej mierze sztuki polskie, a nadto w granicach możności sztuki klasyczne tak, by teatr im. Słowackiego mógł dzięki doborowi sztuk i należytemu ich wystawieniu szerzyć wśród mieszkańców miasta i społeczeństwa polskiego nietylko kult dla sztuki dramatycznej, ale także poczucie piękna i smaku estetycznego.

15.

Dzierżawcy przedkładają do zatwierdzenia Komisji teatralnej na miesiąc naprzód spis sztuk, przeznaczonych do grania w następnym kwartale, a na żądanie tejże Komisji przedkładają jej rękopis utworu przeznaczonego do grania i w okresie dzierżawy jeszcze nie wystawionego. Repertuar tygodniowy podają dzierżawcy do wiadomości Prezydenta miasta najpóźniej w każdy czwartek.

Komisja teatralna względnie Prezydent m. mają prawo zabronić wystawienia pewnej sztuki z ważnych powodów.

16.

Celem realizacji ciążących na dzierżawcach zadań artystycznych, za które są wobec Gminy odpowiedzialni, winni oni utrzymywać odpowiednio dobrany zespół artystów i artystek dramatycznych. Skład tego zespołu mają dzierżawcy przedłożyć corocznie Komisji teatralnej do zatwierdzenia, a to na najbliższy sezon przed 1 sierpnia 1929 r., na następne zaś zawsze przed 30 czerwca danego roku.

Pożądane są gościnne występy wybitnych artystów i artystek polskich z poza Krakowa; co do współudziału osób nie władających językiem polskim, zastrzega sobie Komisja teatralna prawo sprzeciwu — należy ją też uwiadomić przynajmniej na tydzień naprzód o zamierzonym występie.

Kandydaturę ewentualnego doradcy literackiego zatwierdza Prezydent miasta.

17.

Gmina zastrzega sobie do bezpłatnego używania i wyłącza z pod dzierżawy lożę p. Wojewody, p. Prezydenta miasta oraz Komisji teatralnej, tudzież 2 fotele i 2 krzesła pierwszorzędne dla Magistratu według dyspozycji Prezydenta m., nadto zaś kancelarję referenta teatralnego i inspektora technicznego teatru.

Niekorzystanie z wyłączonych miejsc przez osoby do tego upoważnione, nie uprawnia dzierżawców do używania ich na swoją rzecz lub też osób trzecich.

18.

Prezydent miasta ma prawo żądać od dzierżawców w czasie uroczystości obchodzonych przez Gminę, urządzania przedstawień t. zw. reprezentacyjnych, według programu ułożonego przez Komisję teatralną, a nadto żądać oddania po cenach ustanowionych dla przedstawień popularnych pewnej ilości i rodzaju miejsc w widowni teatralnej na powyższe przedstawienia.

19.

Dzierżawcy mają mieszkać stale w Krakowie i teatr osobiście prowadzić. Nie wolno im bezwarunkowo prowadzić innego teatru lub przedsiębiorstwa, mogącego być konkurencją dla teatru.

Gmina m. Krakowa niema atoli nic przeciwko temu, by p. Eugenjusz Bujański prowadził nadal dzierżawę t. zw. „Starego Teatru“.

Dzierżawcom nie wolno bez zgody P. Prezydenta miasta wyjeżdżać z Krakowa nawet na krótki czas — równocześnie. Nadto p. Teofil Trzciński, który ma się zająć artystycznem kierownictwem teatru, przyjął na siebie obowiązek, że każdy swój wyjazd z Krakowa, trwający dłużej jak tydzień, uzależni od zezwolenia p. Prezydenta miasta.

W czasie feryj letnich i gdy dzierżawcy odstąpią przedsiębiorstwo teatralne na ów okres obcemu zespołowi, obecność ich w Krakowie nie jest wymagana, byle tylko z uwagi na swą osobistą odpowiedzialność, ustanowili na ten czas należyty dozór.

20.

Ceny miejsc i garderoby w teatrze ustanawiają dzierżawcy zawsze w porozumieniu z Prezydentem m. i bez jego zgody zmieniać ich nie mogą. Jak długo nie nastąpi porozumienie, obowiązywać będą ceny z czerwca 1929 r. Dochód z garderoby należy do dzierżawców, ciąży jednak na nich obowiązek ubezpieczenia się od szkody powstałej w tejże garderobie, nadto obowiązani oni będą opłacać gminie tytułem podatku „widowiskowego“ po każdem przedstawieniu: w pierwszym roku dzierżawy 3%, w drugim 4%, w trzecim i ewentualnie w dalszych (§ 2) 5% od dochodu brutto osiągniętego z biletów wstępu.

Natomiast nie wolno dzierżawcom ustanawiać żadnych innych dodatków do biletów i to ani na rzecz własną, ani też na rzecz osób trzecich fizycznych lub prawnych.

21.

Dzierżawcy biorą na siebie obowiązek zatrzymania obecnego personalu technicznego teatru miejskiego. W szczególności zarówno tych, którzy już w chwili podpisania kontraktu znajdują się na etacie miejskim, jak i tych, którzy zgodnie z § 1 regulaminu służbowego dla niższych pracowników miej. zakładów i instytucyj użyteczności publicznej, wejdą w przyszłości na ten etat.

Pobory służbowe powyższego personalu etatowego pokrywa Gmina z własnych funduszów, potrącając każdomiesięcznie wypłacone z tego tytułu kwoty ze subwencji, przyznanej przez Gminę dzierżawcom na prowadzenie teatru.

Dzierżawcom służy prawo przedstawienia wniosków Prezydentowi m. na ukaranie w drodze dyscyplinarnej zaniedbujących się w służbie. W razie rażących lub powtarzających się zaniedbań w służbie, dzierżawcom służy prawo oddania do dyspozycji Magistratu odnośnych pracowników, w miejsce których ma Prezydent m. prawo przydzielić innych.

22.

Budynków gminy wolno dzierżawcom używać tylko na cele, na które zostały tą umową przeznaczone; w szczególności budynek teatralny ma służyć tylko na przedstawienia dramatyczne własnego zespołu i ewentualnie uzupełniających go gości. Urządzanie w nim przedstawień jakiegokolwiek innego rodzaju niż określono tą umową, lub odstępowanie go innym polskim lub obcym zespołom teatralnym bez zgody Prezydenta miasta jest niedopuszczalne.

23.

Nie wolno dzierżawcom pod jakimkolwiek pozorem lub formą przelewać praw z tej umowy na osoby trzecie i to ani w całości ani w części.

24.

Dzierżawcy są wyłącznie odpowiedzialni za przekroczenia przepisów ustawowych rozporządzeń i poleceń władz administracyjnych, odnoszących się do przedsiębiorstwa teatralnego oraz do utrzymania w nim bezpieczeństwa i porządku.

25.

Dzierżawcy obowiązani są stosować się w ramach znanych im instrukcyj do zarządzeń Inspektora technicznego teatru.

Są oni również obowiązani na każde żądanie przedłożyć p. Prezydentowi m. lub upoważnionej przez niego osobie — dowody i kwity na te opłaty, które w myśl niniejszej umowy ich obciążają, między innemi na uiszczone opłaty społeczne od zespołu teatralnego, oraz od personalu administracyjnego i technicznego, na opłaty z tytułu ubezpieczenia od szkody w garderobie itp.

26.

Dzierżawcy zrzekają się wynagrodzenia z tytułu szkód lub ubytku w dochodach, spowodowanych niemożnością używania teatru przez pewien czas lub całą resztę okresu dzierżawy — wskutek pożaru, wypadków elementatnych (vis maior) albo wogóle wypadków od gminy niezależnych; dotyczy to także corocznej przerwy w miesiącach wakacyjnych, koniecznej dla zrobienia gruntownych porządków w budynku teatralnym. Czas zamknięcia budynku teatralnego dla robienia powyższych porządków, zostanie podany do wiadomości dzierżawców przed 1 czerwca każdego roku.

27.

Nad wykonaniem obowiązków dzierżawców czuwa Prezydent m. Dzierżawcy są zatem obowiązani stosować się do wszelkich poleceń, wydanych przez Prezydenta miasta w granicach tej umowy i w ramach regulaminu, uchwalonego dla Komisji teatralnej przez Radę miasta.

Przeciw wydanym w powyszych granicach zarządzeniom i orzeczeniom Prezydenta m. nie służy dzierżawcom prawo odwołania się do Rady miasta.

W posiedzeniach Komisji teatralnej dzierżawcy biorą udział z głosem doradczym na zaproszenie Prezydenta miasta.

28.

Gmina, chcąc umożliwić i ułatwić dzierżawcom prowadzenie powierzonego im przedsiębiorstwa w myśl wskazań i intencji tej umowy, zobowiązuje się:

a) wypłacać im tytułem subwencji 250.000 złotych rocznie, a to w ratach miesięcznych zgóry każdego roku dzierżawy;

b) opłacać z własnych funduszów: 1) koszta ubezpieczenia od ognia nieruchomości i ruchomości teatralnych, 2) koszta konserwacji budynku teatralnego i jego wnętrza oraz magazynów, jak i wogóle wszelkie wydatki z odnowieniem owych budynków połączone, 3) wydatki na emeryturę należną dawnym artystom swego teatru, wreszcie 4) pobory elektromontera, magazyniera i dozorcy budynku teatralnego.

Wszystkie zatem inne ciężary, a więc nawet te, które wyraźnie tą umową na dzierżawców nałożone nie zostały, a które pozostają w związku z dzierżawą i prowadzeniem przedsiębiorstwa teatralnego, ponoszą dzierżawcy z własnych funduszów, zaś Gmina za nie wobec nikogo odpowiedzialności nie bierze.

Dla uniknięcia nieporozumień na tle ust. b) 2) wyjaśnia się, że utrzymanie w stanie do użytku zdatnym inwentarza oraz wszelkich urządzeń technicznych przedsiębiorstwa teatralnego, jak niemniej ich uzupełnienie i konserwacja obciążają dzierżawców, którzy ponoszą także koszta utrzymania całego wogóle przedmiotu dzierżawy, a więc także budynków i ich wnętrz, w porządku i czystości.

Natomiast Miasto ma ponosić jedynie wydatki połączone z konserwacją i odnowieniem budynków oddanych w dzierżawę, tudzież widowni teatralnej.

29.

Za czas przerwy, o której mowa w pierwszem zdaniu ust. 26, Gmina subwencji wypłacać nie będzie. Po nastaniu przerwy przeznaczy jedynie Gmina kwotę odpowiadającą trzymiesięcznej subwencji na pokrycie pretensji zespołu teatralnego z tytułu pensji — o ile dzierżawcy zostaną do jej zapłaty zmuszeni — względnie o ile Miasto uzna te pretensje jako uzasadnione. Gminie służy także prawo odmówić wypłaty subwencji na podstawie uchwały Komisji teatralnej, wytykającej konkretne wady kierunku artystycznego, a to aż do czasu, póki dzierżawcy nie zastosują się do odnośnych zarządzeń Komisji.

W obu powyższych wypadkach dalsza subwencja będzie obliczana i wypłacana pro rata parte, przyjmując, że rok ma 360 dni.

Gminie służy wreszcie prawo wstrzymania wypłaty subwencji w wypadku stwierdzenia, że dzierżawca ścigany jest egzekucjami, mogącemi wedle uznania Gminy utrudnić dzierżawcy należyte prowadzenie teatru.

30.

Na zabezpieczenie obowiązków tą umową na dzierżawców nałożonych, składają obaj dzierżawcy pięć akceptów in bianco przez siebie podpisanych, każdy ostemplowany do wysokości 10.000 zł. Weksle te mają służyć jako kaucja dzierżawna, a dzierżawcy upoważniają Gminę m. Krakowa do wypełnienia ich według swobodnego uznania miejscem i datą wystawienia i płatności i do wystawienia na kwotę odpowiadającą wysokości pretensji Gminy. Łączną wysokość kaucyj oznacza się na 70.000 (siedmdziesiąt tysięcy) złotych. Weksle wolno Gminie zużytkować dla dochodzenia swej pretenji w dowolny sposób, a więc także użyć je — zależnie od wysokości swej pretensji — wszystkie na jeden raz lub też tylko jeden z nich lub kilka. Gdyby Gmina miasta Krakowa użyła wszystkich lub tylko kilku weksli dla dochodzenia swej pretensji, a dzierżawa miała jeszcze trwać nadal, obowiązkiem będzie PP. dzierżawców wręczyć Gminie pod rygorem rozwiązania tej umowy w miejsce weksli użytych dla powyższego celu nowe akcepta, tak, aby Gmina była zawsze w posiadaniu weksli, dających się wystawić na 50.000 zł.

Celem dalszego zabezpieczenia rzeczonej kaucji ustanawia p. Eugenjusz Bujański na swej realności kaucję hipoteczną do wysokości 50.000 złotych i zezwala, aby w stanie biernym 1/8 części realności lwh. 201 ks. gr. gminy kat. Kraków Dz. I objętej a jego własność stanowiącej, wpisano na rzecz Gminy stoł. król. m. Krakowa prawo zastawu dla kaucji 50.000 zł, mającej służyć na zabezpieczenie z tytułu weksli przez p. Eugenjusza Bujańskiego akceptowanych, wystawionych lub żyrowanych, dalej z tytułu odsetek od odnośnych sum wekslowych, wreszcie z tytułu kosztów procesowych i egzekucyjnych, spowodowanych dochodzeniem w mowie będących pretensyj wekslowych.

Nadto wręcza tenże p. Eugenjusz Bujański Gminie m. Krakowa list gwarancyjny Banku Związku Spółek Zarobkowych Oddział w Krakowie z dnia 16 maja 1929 r, opiewający na kwotę 2.000 dolarów i upoważnia rzeczony Bank, aby aż do wyczerpania tej kwoty i w czasie trwania gwarancji przez niego udzielonej — pokrył na jednostronne żądanie Gminy m. Krakowa wszystkie przez Nią wystawione rachunki, o ile Gmina zaznaczy na nich wyraźnie, że policzone w nich przez Nią kwoty należą się jej z tytułu umowy o dzierżawę teatru im. Juljusza Słowackiego.

Gdyby gwarancja wyż wspomnianego Banku została wskutek dokonanych na rzecz Gminy wypłat w części lub całości wyczerpana lub też zgasła z powodu upływu czasu, obowiązkiem będzie pp. dzierżawców gwarancję rzeczoną uzupełnić do pierwotnej kwoty lub też postarać się o nową w wysokości pierwotnej — wszystko pod tym rygorem, że w razie niedopełnienia tego obowiązku w terminie dni 8 od chwili zażądania przez Gminę — wolno będzie Gminie umowę niniejszą natychmiast rozwiązać.

31.

Kaucja, o której mowa w ustępie 30, służy zasadniczo dla zabezpieczenia wszystkich pretensyj Gminy miasta Krakowa, jakie może mieć do pp. dzierżawców z powodu niedopełnienia przez Nich obowiązków nałożonych na nich tą umową, jak niemniej i tych wszystkich obowiązków, które z ustawy i ze stosunków prawnych tą umową ustalonych, a przedewszystkiem ze stosunku dzierżawy wypływają. Między innemi służy kaucja na zabezpieczenie pretensji z tytułu kar konwencjonalnych i z tytułu odszkodowania.

Gmina m. Krakowa ma także prawo, po bezskutecznem wezwaniu pp. dzierżawców do zapłaty z terminem 30-dniowym, zaspokoić z owej kaucji zaległe pobory zespołu teatralnego i personalu technicznego, zaległe opłaty społeczne, opłaty za wodę, gaz i prąd elektryczny, należytości za ubezpieczenie garderoby od kradzieży i wszelkie inne należytości, obciążające pp. dzierżawców z tytułu prowadzenia przedsiębiorstwa teatralnego.

Dzierżawcy odpowiadają oczywiście nietylko kaucją ale także całym swym majątkiem za ścisłe dopełnienie wobec Gminy wszystkich zobowiązań z tej umowy wypływających, za wszelkie straty i szkody, spowodowane ich niedopełnieniem, jak niemniej za szkody zrządzone przez dzierżawców lub osoby zajęte w przedsiębiorstwie teatralnem i to z ich winy lub tylko przez przypadek.

Kaucję rzeczoną ma Gmina prawo zatrzymać dla siebie w razie, gdyby dzierżawcy, wyłączając wypadki, przewidziane w ust. 26, zaniechali urządzania przedstawień choćby przez jeden tydzień lub gdyby zaszedł wypadek rozwiązania umowy, przewidziany w ustępie 32 c.

Wreszcie wolno Gminie m. Krakowa na pokrycie swych pretensyj zabezpieczonych kaucją zatrzymać odpowiednią kwotę ze subwencji, przyznanej dzierżawcom w ustępie 28 a tej umowy.

32.

Umowa niniejsza gaśnie przez upływ czasu. Nadto może być ona rozwiązana bez wypowiedzenia nietylko w wypadkach poprzednio w tej umowie przewidzianych, ale także:

a) w razie śmierci jednego z dzierżawców, oddania go pod kuratelę, jak wreszcie w tym wypadku, gdy jeden z dzierżawców usunie się ze spółki lub zaniecha prowadzenia przedsiębiorstwa dzierżawy,

b) w razie otwarcia konkursu do majątku jednego z dzierżawców lub zgłoszenia przez niego wniosku na postępowanie ugodowe z wierzycielami, w razie powzięcia przez sąd uchwały na prowadzenie zarządu przymusowego przeciw dzierżawcy,

c) w razie niedopełnienia przez dzierżawców któregokolwiek z obowiązków tą umową na nich nałożonych, przyczem wyraźnie się zaznacza, że kontrahenci uważają wszystkie jej postanowienia jako istotne, główne i równie ważne; w szczególności służy Gminie to prawo także i wtedy, gdyby Komisja teatralna po wysłuchaniu dzierżawców i po trzykrotnem upomnieniu i zagrożeniu im rozwiązaniem umowy uznała, że dzierżawcy w dalszym ciągu nie prowadzą teatru w sposób odpowiadający jej wymaganiom artystycznym.

W wypadkach pod b) oraz c) może rozwiązanie nastąpić każdej chwili, w wypadku a) tylko z końcem biegnącego sezonu teatralnego.

33.

Umowa niniejsza może być także rozwiązana na żądanie jednego z kontrahentów, jeżeli z przyczyn, prze-

widzianych w ust. 26, zajdzie niemożność prowadzenia teatru przez czas dłuższy jak trzy miesiące.

34.

Dzierżawcy, którzy za wszystkie zobowiązania odpowiadają solidarnie, zgadzają się wyraźnie na to, że w razie rozwiązania umowy służy Gminie prawo bez odnoszenia się do Sądu zabronić dzierżawcom dalszego używania budynków i inwentarza, nie dopuścić ich do dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa teatralnego, objąć je we własny zarząd i tak budynkami jak i inwentarzem oraz koncesją (ust. 1) dowolnie rozporządzić.

35.

Jakakolwiek zmiana tej umowy może nastąpić tylko we formie pisemnej. Od zachowania tej formy zależy również ważność oświadczeń stron wzajemnie sobie czynionych, a więc także oświadczeń „zgody“ i zezwoleń tą umową przewidzianych. Jako dzień odbioru pism do siebie wysyłanych przyjmują kontrahenci — w braku wyraźnego stwierdzenia — drugi dzień (48 godzin), licząc od nadania pisma listem poleconym.

Prezydent miasta wydaje zarządzenia albo bezpośrednio albo też za pośrednictwem organu Gminy, powołanego do tego z mocy instrukcji względnie z mocy wyraźnego upoważnienia Prezydenta miasta.

Dzierżawcy porozumiewają się z Gminą za pośrednictwem referenta teatralnego, który jest powołany do strzeżenia praw Gminy z tego kontraktu wynikających.

Dla wykładni wzajemnych praw i obowiązków obydwu kontrahentów miarodajne są oprócz postanowień tej umowy, także zatwierdzony przez Radę m. regulamin Komisji teatralnej, oraz instrukcje dla referenta teatralnego i dla inspektora technicznego teatru, wydawane przez Prezydenta miasta.

36.

Strony zrzekają się prawa podnoszenia zarzutu pokrzywdzenia powyżej lub poniżej połowy wartości.

37.

Koszty prawne tą umową spowodowane, a więc także stemple i wszelkie opłaty od niej zapłacą dzierżawcy z własnych funduszów.

38.

Obie strony, t. j. tak Gmina jak i dzierżawcy, poddają się we wszystkich sprawach spornych z tej umowy wyniknąć mogących, z wyjątkiem spraw na końcu tego ustępu wymienionych, orzeczeniom sądu polubownego, do którego każda ze stron wyznaczy swego arbitra, a to w terminie dni 8-miu od wezwania przez drugą stronę.

Arbitrom przysługuje prawo powołać w razie różnicy zdań superarbitra dla uzyskania większości głosów. Na superarbitra ma być proszony każdorazowy Prezes Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie.

Zresztą odnosić się mają do tego Sądu postanowienia o Sądzie polubownym, zamieszczone w procedurze cywilnej, obowiązującej w Krakowie, z następującą zmianą.

W sporach o rozwiązanie umowy i o następstwa tegoż, winno ustanowienie sędziego nastąpić na wezwanie drugiej strony w ciągu trzech dni; w razie uchybienia tego terminu ze strony dzierżawców, lub gdyby wybrany przez nich sędzia mandatu nie przyjął względnie go złożył, uprawnioną będzie Gmina z pominięciem drogi sądowej, ustanowić sędziego polubownego także dla dzierżawców, a wydane w takim składzie orzeczenie będzie miało taką samą moc prawną, jak gdyby każda ze stron ustanowiła swego sędziego polubowngo

Uchwały i orzeczenia Komisji teatralnej nie mogą być przedmiotem sporu przed Sądem polubownym.

To samo dotyczy poziomu artystycznego teatru, do którego oceny powołana jest tylko Komisja artystyczna.

Sąd polubowny obraduje i orzeka w Krakowie.

Gdyby jego orzeczenie nie zostało wydane do dni 30 tu, wolno będzie każdej stronie udać się na zwykłą drogę prawa bez uznania zapisu na Sąd polubowny za bezskuteczny.

Weksle służące jako kaucja (ust. 30) mogą być skarżone tylko przed właściwemi sądami państwowemi i one też są jedynie właściwe do rozstrzygania wszelkich sporów na tle zarzutów wniesionych przeciw wekslowym nakazom zapłaty.

39.

Umowa niniejsza obowiązuje kontrahentów od chwili jej podpisania.

Uroczyste powitanie delegatów Rady miasta Paryża na ratuszu w Krakowie

dnia 25 maja 1930 r.

Dnia 25 maja b. r. o godz. 8 min. 30 przybyła z Warszawy delegacja Rady miasta Paryża w osobach Prezesa tejże Rady p. Fortuné d'Andigné, wiceprezesa p. Augustin Beaud, sekretarza Rady p. Emile L'Henry, oraz szefa gabinetu Prezesa Rady miasta Paryża p. Nicolas Bourgeois.

Tegoż dnia o godz. 12-tej odbyło się w pięknie barwami państwowemi Francji i Polski oraz m. Krakowa przystrojonej sali Rady miejskiej uroczyste powitanie członków delegacji przez Radę miasta Krakowa. Na uroczystość przybyli poza członkami Rady m. Krakowa wojewoda Dr. Mikołaj Kwaśniewski, Prezes Polskiej Akademji Umiejętności Prof. Kostanecki, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego Prof. Dr. Hoyer, dowódca O. K. gen. Wróblewski, konsulowie: francuski, austrjacki, czechosłowacki, węgierski i niemiecki, oraz wiele innych osobistości.

Uroczystość rozpoczęła się przemówieniem powitalnem Prezydenta Inż. Karola Rollego:

„Panie Prezesie Rady Miasta Paryża!

Panowie!

Z niezwykłą radością witam Cię, Panie Prezesie, i Twoich Towarzyszy i dziękuję, że nie szczędząc czasu i trudu dalekiej podróży raczyłeś na moje zaproszenie przybyć do nas, by odwiedzić starą Piastową i Jagiellonową stolicę Polski.

W tej chwili, gdy tu stoję na tej trybunie, słowa moje i uczucia są wyrazem nietylko na tej sali radziec-

kiej zgromadzonych Członków Krakowskiej Rady i licznych obywateli miasta, ale wybiegają dalej poza te mury, obejmują cały nasz gród, który wraz ze mną jednoczy się w tej uroczystej chwili.

W Twej Osobie, Panie Prezesie Rady, witamy uosobienie wielu dla nas drogich momentów. Jesteś dla nas w tej chwili wyobrazicielem Narodu Francuskiego, który dawał nam królowe i królów, którzy, „na ziemi jak na ziemi", rozmaicie zapisywali się w historji państwa, ale zawsze przez to stwarzały się coraz nowe nici, które oba te narody wiązały ze sobą; Narodu, który z nami przeżywał chwile zwycięstw i klęsk na licznych polach chwały wielkiej Napoleońskiej armji, Narodu, który wielkiemi hasłami równości i braterstwa zapładniał umysły i serca naszych sławnych rodaków, Narodu, który wydał wielkiego polityka Clemenceau i wielkiego wodza Focha, których zgon równo z Wami niedawno opłakiwaliśmy, tracąc w nich wielkich twórców odrodzenia naszego bytu politycznego.

Ale witamy w Tobie, Panie Prezesie, również Reprezentanta sławnego miasta Paryża, tej dumnej stolicy świata, tego bohaterskiego miasta dwu wielkich bojów ostatniego pięćdziesięciolecia, miasta, kroczącego na czele realizowania wielkich idei demokratycznych, ale i miasta, które zawsze gościnnie przytulało naszych rodaków, zmuszonych do opuszczenia ojczystych progów, przedstawiciela tej ziemi, która w swoje łono przyjęła drogie nam prochy świetlanych naszych wieszczów: Mickiewicza, Słowackiego, Chopina.

A gdyś w te mury starego krakowskiego municypjum wstąpił, witam Cię nadto jako reprezentanta samorządu Paryża i proszę, abyś z tego tytułu czuł się tu nie jako gość, ale jak u siebie w domu.

Żebyś zaś, Panie Prezesie Rady, rzeczywiście nie czuł się tu obcym, pragnę w retrospektywnym skrócie zaznajomić Cię z pracą całych pokoleń nad dźwiganiem murów kamiennych i stawianiem zrębów duchowych tego miasta.

W zamierzchłej przeszłości powstałą osadę u stóp Wawelskiej góry umiłowali sobie sławni nasi królowie z Piastowskiego i Jagiellońskiego rodu jako stolicę państwa.

W XIII: wieku nadania królewskie otwierają drogę dla zorganizowanej kolonizacji niemieckiej i powstaje miasto w głównych zarysach do dzisiaj zachowane. Rządzi się ono samo na mocy praw magdeburskich, a tak dobrze, że mieszczaństwo jego zalicza się do bogatszych w Europie, ma w swem łonie bankierów o światowej sławie i ośmiela się niekiedy zbyt dumnie przeciw własnym władcom podnosić czoło.

Do Krakowa spływa imigracja nietylko z sąsiednich krajów Niemiec, Czech, czy Węgier, ale wielka fala płynie z oddalonych Włoch, a nie obcymi są tu i Twoi, Panie Prezesie, ziomkowie.

Wszyscy oni przynoszą ze swej ojczyzny bogate skarby kultury, składają je do tej wspólnej skarbnicy Krakowa, a wdzięczni miastu, z nową swą ojczyzną się zespalają.

Przeniesienie stolicy państwa do Warszawy z początkiem XVII-go wieku staje się chwilą przełomową w dziejach i rozwoju gospodarczym naszego miasta, powoli upada ono nawiedzane przez długie lata niszczącemi wojnami, a nie ratuje go zachowana mu godność miasta koronacyjnego. Z upadkiem państwa, przechodząc różne tragiczne koleje swego narodu, ubożeje, a samorząd miasta, ten wykwit życia mieszczańskiego, nie może w takiej atmosferze się rozwijać i nie może ani utrzymać, a tembardziej dźwignąć popadające w ruinę nieme świadki dawnej świetności, wspaniałe mury i baszty obronne, całe miasto otaczające, których tylko nieliczne do dziś pozostały okruchy.

Los kazał temu miastu pielęgnować przez dawne pokolenia przekazane pamiątki jako nigdy niezniszczalne symbole myśli, uczuć i dążeń narodu do odrodzenia politycznego. Podjęliśmy się tego zadania i przez długie lata niewoli pełniliśmy straż u niegasnącego znicza.

Tu też, jak do matecznika, składaliśmy szczątki duchowych naszych wodzów bohaterów, obok trumien królewskich legły prochy Kościuszki i Marszałka wielkiej Napoleońskiej armji Księcia Józefa Poniatowskiego, legły wielkie króle-duchy Mickiewicz i Słowacki.

Tu do Krakowa podążał, jak do bezpiecznej ostoi, każdy rodak nasz przez zaborców za miłość ojczyzny tropiony, tu też przez lata niewoli samorząd nietylko brukował ulice, zakładał ogrody, czy budował wodociągi, ale spełniał również wielkie narodowe posłannictwo, które w innych, szczęśliwych, bo wolnych narodach spełnia państwo bogatym swym aparatem. Te też momenta weź Pan, Panie Prezesie pod uwagę, gdy doświadczonem swem okiem patrzyć będziesz na to miasto i zewnętrzne wyniki jego gospodarki. Nie czas nam było starać się o wygodny dobrobyt mieszczański, bośmy ratować musieli zagrożone wielkie duchowe skarby narodu.

Mimo wszystko mógłbym Ci jednak Panie Prezesie Rady złożyć wiele dowodów, że samorząd nasz miejski starał się podążać za wymaganiami postępu i dostarczyć swym obywatelom choć w skromniejszych granicach to wszystko, co zachód swoim dostarczał.

Toteż gdyśmy w radosnem upojeniu przeżyli chwile, w których w proch rozsypywały się graniczne mury rozbiorów, do organizującego się od nowa Państwa Polskiego wnieśliśmy dużo doświadczenia w pracy samorządowej, służymy niem młodym samorządom innych dzielnic, a uwolnieni od wielu obowiązków, które jako w dobrze zorganizowanem państwie przejęły inne czynniki, po pokonaniu piętrzących się jeszcze trudności gospodarczych, będziemy mogli pchnąć nasze piękne miasto na tory świetnego rozwoju i wówczas zapewne nieraz będziemy prosili, byśmy mogli korzystać z bogatego doświadczenia Twego, Panie Prezesie i Twoich współpracowników.

Oto są zarysy dziejów naszego cichego miasta.

Nie potrzebuję Ci, Panie Prezesie, dodawać, że znękani wielu latami ciężkich przeżyć, niczego więcej nie pragniemy, jak by Państwo nasze, prowadzone ku lepszej przyszłości przez naszych obecnych kierowników, Prezydenta Państwa Ignacego Mościckiego i wielkiego budowniczego Polski Józefa Piłsudskiego, w zgodzie z sąsiadami, w trwałej przyjaźni z drogą nam wszystkim Francją zapewniło obywatelom spokojny byt i możność materjalnego i duchowego rozwoju.

Bytność Pańska, Panie Prezesie Rady, wśród nas jest jeszcze jednym więcej dowodem, że coraz lepiej się poznając, coraz goręcej kochać się będziemy i z go-

rącą wiarą w trwałość przyjaźni Francji i Polski — wnoszę okrzyk:

Francja, Prezydent Rzeczypospolitej P. Doumergue, Prezes Rady miasta Paryża niech żyje!"

Okrzyk ten podjęli zgromadzeni, a orkiestra odegrała „Marsyljankę".

Z kolei przemówił Prezes Rady miasta Paryża p. Fortuné d'Andigné podkreślając, że w tej pielgrzymce, tak bogatej w wzruszenia patrjotyczne, jaką odbywa z towarzyszami po Polsce, przybył do Krakowa nie z obowiązku, lecz by powitać z wielką radością to miasto, które niegdyś było stolicą polityczną Polski, a dziś jest centralnem ogniskiem życia umysłowego narodu. Wskazawszy na węzły historyczne, kulturalne i artystyczne, jakie łączą Francję i Polskę, Paryż i Kraków, wyraził p. d'Andigné hołd Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej Ignacemu Mościckiemu i Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu, poczem zakończył swe przemówienie okrzykiem na cześć Polski i Krakowa, podjętym przez zgromadzonych. Po odegraniu przez orkiestrę hymnu państwowego polskiego nastąpiło przedstawienie przez Prezydenta Inż. Karola Rollego reprezentantów władz, Rady miejskiej i obywatelstwa członkom delegacji Rady paryskiej.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w Drukarni Związkowej w Krakowie, ul. Mikołajska 13, pod kier. Józefa Dziubanowskiego.